

Pragyi Ujság

Noviszád, 1938 julius 30,

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 206. szám

Száz ujságiro kíséri Runcimant Prágába

Prága hivatalosan bejelentette, hogy a nemzetiségi statutum megjelent szövege nem hiteles — Hitler megbízottja a cseh kérdéstről tárgyal Londonban

Londonból jelentik: Az angol kormány csütörtökön tartotta utolsó minisztertanácsát a parlament nyári szünete előtt. A tanácskozáson minden függő ügyet elintézték. A minisztertanácsban bucsuzott el a kormány tagjaitól Sir Morris Hankey, aki 15 éven át volt a kabinet titkára.

Corbin londoni francia nagykövét csütörtök este az angol külügyi hivatalban járt és megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel, valamint a külügyi államtitkárral. A Reuter-iroda diplomáciai levelezője szerint a francia nagykövét a külügyminiszterrel általános természetű eszmecsere folytatott szabadságra utazása előtt, a külügyi államtitkárral pedig a spanyol kérdést tárgyalta meg.

WIEDEMANN UTJA

Több angol lap csütörtökön azt írta, hogy Wiedemann kapitány pénteken újból Londonba érkezik, hogy átadja Chamberlain miniszterelnöknek Hitler kancellár üzenetét. Berlinben csütörtök este ezekkel az értesülésekkel kapcsolatban a következő nyilatkozatot adták ki:

Jólértesült hely közlése szerint nem felel meg a valóságnak egyes külföldi lapoknak az a híre, hogy német részről Wiedemann kapitány újabb londoni útját tervezik.

A Reuter-iroda tudósítója angol hivatalos körökből is úgy értesült, hogy eddig még nem érkezett Londonba semmiféle értesítés Wiedemann kapitány angliai látogatásáról. A lapok ennek ellenére továbbra is foglalkoznak a kapitány újabb londoni útjával. Az Evening Standard azt írja, hogy Hitler kész tárgyalni a légi fegyverkezések korlátozását rendező egyezményről, ha Anglia erre vonatkozóan megbeszélést kezdeményez. A német kormány hivatkozik arra, hogy Franciaország és Csehszlovákia szövetsége a szovjettal az európai megbékülés leg-súlyosabb akadálya és Németország mindaddig nem korlátozhatja minőségileg légi haderejét, amíg a szovjet teljes cselekvési szabadságot élvez.

A LÉGI EGYZEMÉNY

Az Evening News szerint a legközelebbi Chamberlain — Wiedemann megbeszélés főcélja a nyugati hatalmak közötti légi egyezmény előkészítése lesz. Az egyez-

mény két részből áll majd. Az első a fegyverkezések műszaki részével, a második a politikai kérdésekkel foglalkozik. Londonban belátják — írja a lap —, hogy a politikai részt csak az általános európai elrendezés részeként lehet megoldani, de azt hiszik, hogy addig is létrejöhet a tisztára technikai természetű egyezmény, az angol-német tengerészeti egyezmény mintájára. A megoldás valószínűen inkább minőségi, mint

menyiségi korlátozás lesz. Ez mindenesetre elegendő lenne a légi fegyverkezési verseny megfékezésére. Általában háromoldalú: angol-német-francia tárgyalás megindulását várják a közel jövőben — írja a lap. — Meglehet, hogy Wiedemann kapitány Londonból Párison át utazik vissza Németországba.

Újabb londoni jelentések szerint Wiedemann e hét végén érkezik Londonba.

Hallgatnunk kell barátaink szavára

Prágából jelentik: A cseh sajtó érdeklődésének középpontjában változatlanul lord Runciman kül-

Anglia felhívta a csehek figyelmét arra, hogy a szudétánémet kérdés régibb keletű, mint Henlein és Hitler mozgalma. Hallgatnunk kell barátaink szavára — írja a lap — és nem szabad elmulasztanunk azt a lehetőséget, hogy megértést teremtsünk többmillió polgártársunkkal. Német polgártársaink túlnyomó többsége ugyanolyan tisztességes, munkaszerető és békés ember, mint mi magunk. Kétségbeesztő lenne, ha igaz volna, hogy országunkban többmillió hazá-
áruló él.

A Venkov ezeket írja: Csehszlovákia mindenkor kereken és érthetően kijelentette, hogy mindent megtesz az európai békepolitikához való hozzájárulásért s elmegy addig a határig, amíg a becsület és az ország érdekei engedik.

Csehszlovákia ennek megfelelően fogadja Runciman lord bejelentését. A Lidove Noviny így ír: Tudatában vagyunk annak, hogy a mai napig még semmi sem oldódott meg s még további nehézségek várnak reánk.

Lord Runciman számára az egyik előkelő prágai szállóban már lakást is foglaltak le. Ugy tudják, hogy a lord feleségével, magántitkárával, egy tolmáccsal és Stockford nevű kísérelével érkezik Prágába. Stockford hír szerint alapos ismerője a középeurópai és főként a csehszlovákiai viszonyoknak.

JÖNNEK

A KÜLFÖLDI UJSÁGIRÓK

Lord Runciman Prágába érkezése az egész nemzetközi sajtó figyelmét a csehszlovák főváros felé fordította. Már eddig is több, mint száz külföldi lap tudósító jelentette be érkezését. Az angol kiküldött érkezésével kapcsolatban a legkülönbözőbb vélemények és találgatások keltek szárnyra Prágában. Politikai körökben elterjedt h ek szerint Runciman lord annakidején nem volt a versaillesi békeszerződés barátja. Ugy hírlik, hogy Lloyd George-zsal a

békekötéskor éles ellentétbe is került Németország háborús felelősségének kérdésében.

A KÖZIGAZGATÁSI REFORM

Prágából jelentik: A szudétánémet párt sajtóirodája közölte, hogy a prágai kormány megbízásából a szudétánémet pártnak átnyújtották a területi közigazgatás tervezetének alapelveiről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot a szudétánémet párt tudomásul vette, de még nem közölte állásfoglalását.

A legújabb londoni jelentések szerint Runciman lord kedden utazik Prágába, hogy megkezdje tanácskozását a nemzetiségek ügyében.

AZ OLASZ SAJTÓ RUNCIMAN UTJÁRÓL

Rómából jelenti az Avara: A Giornale d'Italia lord Runciman küldetésével kapcsolatban ezeket írja: Prága röviddel a lord megérkezése előtt a nemzetiségi statutum közlésével megismételte azt a manővert, amelyet annakidején a szudétánémet emlékirat közlésével is alkalmazott, amely annyit port vert fel. Az olasz lap szerint kevés remény van a nemzetiségi problémák közeli megoldására.

A SLOVAK A STATUTUMRÓL

A nemzetiségi statutum közzétett tervezete ügyében állást foglalt a szlovák néppárt lapja, a Slovak is. Tény az — írja a lap —, hogy sem Anglia, sem a németek nem elégedhetnek meg azzal, amit a prágai kormány előkészített. A statutum sem újabb, sem elvileg alapvető tényeket nem tartalmaz. Mindenesetre kifogásolni kell azt, hogy az új statutum ismét ugynevezett csehszlovák nemzetiségről beszél. Szlovák szempontból nem lehet elfogadni az ilyen statutumot.

MEGOSZLÓ VÉLEMÉNYEK

Egyébként lord Runciman küldetésének kérdésében a prágai közvélemény nem egységes. A lapok igyekeznek kidomborítani azokat az előnyöket, amelyekkel a lord útja járhat, de a cikkekből kiülökzik az az aggodalom, hogy Runciman a nemzetiségeknek teendő engedmények terén esetleg hajlandó lesz messzebb menni, mint az a prágai kormány számára kellemes volna. A cseh agrárpárti Pravda azt írja, hogy az angol tanácsadó megbízatása kétségtelenül súlyos terhet jelent, de másrészt fokozott védelmet és biztonságot is. A lap azt írja, hogy a lord közvetítésével talán sikerül elkerülni a veszedelmes szudétánémet népszavazást. A kommunista Rude Pravo azt írja, hogy a prágai kormány csak ötnapi tusakodás után fogadta el a lord kiküldetésének tervét. A nyugtalanságra, sajnos, ok van — írja a lap —, mert Runciman politikai barátja Németországnak.

A SZOVJET TILTAKOZIK

Prágából jelentik: Prágai politikai körökben nagy feltűnést keltett az a körülmény, hogy a moszkvai rádió napok óta riasztó híreket közöl a csehszlovákiai helyzetre vonatkozóan és tiltakozik az ellen, hogy Anglia beleavatkozzék Csehszlovákia belső ügyeibe. Párisi jelentés szerint Szurics párisi szovjetkövet két ízben is látogatást tett a francia külügyi hivatalban és hír szerint emlékeztette a francia külügyminisztert arra, hogy európai kérdések szabályozásánál a szovjetunió közreműködését is biztosítani kell. Ezt különben a moszkvai rádió is erősen hangoztatja a Londonban felvetődött négyhatalmi együttműködés és esetleges eljárás tervével kapcsolatban.

Reggeli levél

Idegenek Párizsban

Most nem azokra az idegenekre gondolok, akik a Madeleine és az Opera között forognak és éjszaka a Montmartre mulató helyein keresik a «couleur locale»-t, hanem azokra, akik Párizs igazi képéhez épügy vagy még jobban hozzátartoznak, mint a bennszülöttek.

Ennek a csodálatos városnak csodálatos vonzóerejére jellemző, hogy az ember két nap múlva már otthonos benne. Még nem ismeri az utcák nevét és az autóbusszonalakat, de ismeri a metro-szagot és izgalom nélkül kigyózik keresztül az autók rohanó során. Mert itt a gyalogos az ur: Nyugodtan sétál át a szögekkel kiverett utastestén és az autók szép ivben kerülik ki... csak megállni és habozni nem szabad. Viszont az előforduló kisebb összeütközéseket könnyed latin kedvességgel — és rendőri közbelépés nélkül — intézik el. A Rue des Pyramides-ban egy »fáradt« autó kicsit elütött egy úriembert: elcsúszott a kocsi előtt, de nem történt semmi baja. Feltápáskodott, lepucolta a nadrágját és odaszólt a sofőrnek: »Vous êtes bien aimable hein?« (nagyon kedves igazán) — ezzel mindketten nevetve folytatták útjukat.

Igen, Párizs tárt karokkal, kacér mosollyal fogadja az idegent. London gyanakvó és zárkózott, minden négy fal között játszódik le; itt az élet az utcára van kiterelve, könyvek, régiségek, drogériacikkek, játékoszók, figyelmű macskák és kávéházak alakjában. De Párizs kacér-sága veszedelmes és végzetes. Párizs »varázshegy«, amely bübájával megfogja az odatérülő idegent és nem engedi el többé. Nem engedi el — de egészen mégsem fogadja be (a könnyűvérű és mosolygós Párizs mögött puritán, erős polgárság húzódik meg, amely vigyáz és őrködik saját jólété fölött). Tele van a város hajótöröttel, akiket a Varázshegy vonzott ide és többé el nem enged, pedig éhenhalnak. Tucat-szám találkozom olyanokkal, akik pár hétre jöttek, beköltöztek a Quartier Latin egy kis hotelszobájába, most már hónapok, sőt évek óta élnek itt és nem is akarnak többé másutt élni.

A Boulevard Saint Michel-en késő este szölitott meg egy régi ismerősöm, akit két éve nem láttam, — de Párizsban mindenkivel találkozok az ember! Beültünk egy kávéházba és a leány — egyetemet végzett és doktorált — elmesélte életét, kijött Párizsba, kevés pénzzel, sok reménységgel. Semmi sem sikerült, most öt gyermek mellett »kisasszony«. »Le-geltetem őket a Bois-ban, — mondja — az egyikkel korrepetálok is. A gyerekek édesek, kedvesek, de az anya...« Most itt hagyja őket és egy házaspárhoz szegődik el cselédnek. Különbejárati cselédszobában foglakni és két szobát takarítani. »Különben szabad vagyok, azt tehetek, amit akarok« — meséli boldogan. Egy másik ismerősöm örömmel újságolta, hogy most már mindennap fürödhet: szobalány lesz az egyik Quartier Latin-beli hotelben és még telefon is van a szobájában.

Vannak szerencsésebbek. Fiatal fizikus, aki a francia államtól tanulmányi ösztöndíjat kapott, protekció nélkül, mert tehetséges volt.

— Folytatás az első oldalról —

A háborus adósságok kérdése

Newyorkból jelentik: Az International News Service londoni jelentése szerint Londonban megbeszélések kezdődtek a francia és angol háborus adósságok végleges rendezése ügyében. Hír szerint Morgenthau amerikai pénzügyminiszter konkrét tervet vész magával Washingtonba.

HIVATALOS CAFOLAT

Prágában csütörtök este hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint a nemzetiségi törvényjavaslatról eddig közölt híresztelések nem felelnek meg a valóságnak. A félhivatalos közleményt a Reuter-iroda annak tulajdonítja, hogy a prágai kormány törvényjavaslatának részletei nagyon kedvezőtlen fogadtatásban részesültek a külföldön. A berlini lapok utább félrevezetési kísérletnek minősítik a cseh fávírati iroda közleményét, amely szerint a nemzetiségi statutumnak a prágai kormánylapok által közölt szövege nem hiteles. Prága bizonytalan —

írja a Deutsche Allgemeine Zeitung. A prágai kormány most megcáfolja saját tervét. Néhány kisebb változtatással izletesebbé akarja azt tenni, azután a nemzetiségek iránti benyomásként találja fel.

A Berliner Börsen-Zeitung közleménye szerint a rossz benyomáslatására, amelyet az utóbbi napok ugynevezett indiszkréciói kellettek. A szudétánémetség kitar ama joga mellett, amely mint a csehszlovák államot alkotó egyik népcsoportot megilleti. Ezt a jogot soha és semmi körülmények között sem lehet eltemetni. A Berliner Tageblatt így ír: Prága még a legkomolyabb ügyekben sem szabja politikáját a tényekhez, hanem csak a hatalompolitikai konjunkturához. Ez elvakult eljárás. Itt csak Prága jö-zan esze segíthet. A Germania utal arra, hogy a Prága által rendszeresen alkalmazott kibuvókkal lehet ugyan időt nyerni, de ez nem szolgál a csehek javára.

Hitler üzenete

Londonból jelentik: Az ismételt hivatalos cáfolatok ellenére is Londonban erősen tartja magát az a hír, hogy a hét végén Hitler kancellár egyik bizalmasa, valószínűleg Wiedemann kapitány fontos üzenettel Londonba érkezik. Tény az, hogy Chamberlain miniszterelnök lemondóit tervezett skóciai kirándulásáról és Chequersben marad. Halifax külügyminiszter a hét végén kiutazik ugyan birtokára, de onnan néhány óra alatt visszatérhet Londonba.

A Daily Telegraph szerint Hitler maga vette kezébe a német külpolitika teljes irányítását és kiküldötte újabb javaslatokat hoz Londonba a légi hadviselés korlátozása ügyében. A Daily Herald úgy tudja, hogy a megbeszélések fő tárgya a cseh kérdés lesz.

A FRANCIA SAJTÓ WIEDEMANN UTAZÁSÁRÓL

Párisból jelentik: A francia sajtó szintén foglalkozik Wiedemann kapitány utjával és egyes lapok német mesterkedést keresnek Wiedemann küldetése mögött. A Jour szerint Hitler igyekszik rávenni Londont, hogy az angol kormány térjen vissza döntőbírói és közve-

tői szerepéhez. Az Epoque aggodalmának ad kifejezést, hogy Németország befolyást akar gyakorolni az angol közvéleményre, mielőtt még Runciman lord Prágába utazik. Az Oeuvre felfogása az, hogy Németország el akarja választani az angolokat a franciáktól a középeurópai kérdésben.

Fiatal elvált asszony, aki egy franciául nem tudó magyar festőnek tolmácsol; most fordításokkal is keres. »Elle est débrouillarde« — mondják rá ismerősei. (Ezt nem lehet lefordítani, szó szerint azt jelenti, mindenből kikavarodik, értelme ez: a jég hátán is megél.)

Német emigráns, aki egy híres orvosprofesszor számára fordít idegen nyelvű cikkeket és 1500 frankot keres havonta — óriási összeg a Quartier Latin fogalmai szerint, kb. 2.000 dinár.

Ismerek viszont egy családot, apa, anya és fia, akik havi 700 frankból élnek Auteuil-ben, finom és kultur-emberhez méltó életet. Az apa lett volna Ukrajna miniszterelnöke, ha az új ukrán állam megalakult volna... Most a Bois de Boulogne-ban sétál esténként és azt állítja, boldog.

Boldog? Én sose tudnék boldog lenni egy városban, amely állandóan a lehetőségek és csábítások ezreivel kecsgett. Ahol kiállítások, színházak, káprázatos ékszerek és gyönyörű régi könyvek, társadalmi események és — last not least — remek ételek úgy veszik körül lépten-nyomon az embert, mint Tantalust az érett gyümölcs és a hűsítő ital...

Nem, én nem tudnék boldog lenni amíg nem volna mindenem... De lehet, hogy ez azért van így, mert túlságosan »idegen« vagyok még a szó valódi értelmében és így túlságosan nyitva tartom a szememet. Mert azok az idegenek, akikről most szó van, akik teljesen beleolvadtak Párizsba, azok nem néznek, nem vágyódnak és nem járnak kiállításra... azok élnek Párizsban.

Barátnőm két éve él Párizsban. Eleinte buzgón vetette magát bele a forgatagba, mindennap másutt vacsorázott, és üres óráiban (délelőtt kórházban dolgozott) a muzeumokat járta. Most: hatkor ébred, félnyolcra jár a kórházba. Bent ebédel a salle de garde-ban, az orvosok ebédlőjében, 6 frankért. Este 8 óráig van bent a kórházban, akkor holtjára. Ha ismerősei hívják, egy-egy órát üldögél egy kávéházban és tizkor lefekszik. Restaurantba egyáltalán nem jár. »Ilyen luxust« mondja. »Télen háztartást vezettem, főztem magamnak teát, krumplit, konzervet. Most a salle de garde-ban bőséges ebédet kapok, így hát vacsora nem kell«. Se mozi, se színház, még kiállításokra sem jár. Vasárnap is dolgozik. Ünnepeid után kialussza az

KÖZÉPEURÓPA MEGSEGÍTÉSE

Londonból jelentik: A Financial News Anglia közép- és délkelet-európai kereskedelemfejlesztési politikájáról ír és hangoztatja, hogy Anglia egyelőre az érvényben levő kereskedelmi vagy fizetési kedvezmények kevésbé feltűnő módosítására és hasonló lépésekre szorítkozik. Az ennek a politikának tanulmányozására kiküldött tárcaközi bizottság azonban újabb, nagyfontosságú lépések lehetőségét is mérlegeli.

TÖBBHÓNAPOS TARGYALÁSRA VAN SZÜKSÉG

Londonból jelenti az Avala: A Times értesítése szerint Runciman prágai küldetése annyira bonyolult, hogy feladatának elvégzéséhez több hónapra lesz szüksége. A Daily Mail szerint a külügyi hivatal több tisztviselőjét is Runciman rendelkezésére bocsátották.

Mint a Reuter-iroda prágai levelezője jelenti, a prágai kormány és a szudétánémet párt egyaránt úgy véli, hogy lord Runciman tevékenysége döntő hatású lesz. A cseh politikai körök előtt Runciman közelebbi tervei még nem ismeretesek. A cseh lapok eleinte fel-tűnő egyöntetűséggel azt hangoztatták, hogy lord Runciman igazi demokrata. A Slovenski Hlas még azt is tudta, hogy a lord kevés rokonszenvvel viseltetik a mai német rendszer iránt. Ezek az állítások azonban — ugylátszik — magukat a cseh lapokat sem nyugtatták meg teljesen, mert a lord küldetésével kapcsolatban minduntalan német diplomáciai sikerről és a szudétánémet párt előretöréséről írnak. Fel-tűnő továbbá, hogy a prágai lapok kitar-tóan ismételtetik, hogy az állam területi egységét és épségét érintő engedményeket Csehszlovákia semmi körülmények között sem fogadhat el.

egész heti restanciát.

»Nem hiányzik neked mindaz, ami ről lemondasz? Meg tudod hozni a munkádnak ezt az áldozatot?« kér-dem tőle. »Azt szeretném megértetni mindenkivel«, feleli, hogy ez nem áldozat. Az volna az áldozat, ha nem így tennék. Itt az a jó, hogy mindenki éppolyan lelkes, mint én, senki se csodálkozik, ha hat óra után bentmaradok, itt mindenkinek a legelső a munka. Én azt hiszem, azért van ez így, mert itt mindenkinek aránylag jó dolga van. Itt mindenki megengedheti magának azt a luxust, hogy azt csinálja, amihez elhivatottságot érez. Azután — itt nem számít az, hogy nő vagyok. Se pro, se kontra. Az ajtón nem engednek előre, de a pályámon igen. Nem udvariasak, de elismernek. És ez nagyon jól esik«.

Talán itt van valahol elrejtve a Varázshegy varázshatalmának magyarázata: mindenki azt tehet, amit akar. Azt mindig tudtam, hogy Párizsban lehet a legjobban szórakozni. De most azt látom, hogy itt lehet a legjobban dolgozni is. Csak ügyesen kell kigyózni az autók között és nem szabad megállni és habozni... Szöllösy Klára.

— Folytatás a második oldalról —

A nemzetiségi javaslat

Prágából jelentik: A nemzetiségi problémák közül a legélesebb felfogásbeli különbség az önkormányzati reform kérdésében mutatkozik a kormány tábora és a nemzetiségi csoportok között. Lord Runciman közvetítő működésére ebben az irányban lesz leginkább szükség. A kormány terjedelmes és bonyolult tervezetet dolgozott ki az önkormányzatra. A javaslatban nyoma van a nemzetiségek kivánságának, de csupán a részki kérdésekben. A lényeges kérdésekben még nem történt közeledés.

Bár a javaslat szövegét hivatalosan még nem hozták nyilvánosságra, a lapok már részleteket közölnek. Eszerint a cseh tartománygyűlésnek Prága székhellyel 120, a morva tartománygyűlésnek Brünn székhellyel 60, a szlovákiai tartománygyűlésnek Pozsony székhellyel ugyancsak 60 tagja lesz. A Narodny Noviny szerint a képviselők négyötöd részét választják, egyötöd részét pedig a kormány nevezi ki. A választási ciklus hat évre szól és a tartománygyűléseknek nem lesznek törvényhozó jogaik, de különböző előírásokat adhatnak ki a tartományok, járások és községek hatáskörébe eső ügyekben. Ezeket az előírásokat azonban a kormánynak is jóvá kell hagyni. A tartománygyűlés határoz ezenkívül a tartomány költségvetési ügyeiben is.

A nemzetiségi tartománygyűlési képviselők, akik olyan járást képviselnek, ahol a lakósságnak legalább 50 százaléka a szóbanforgó nemzetiséghez tartozik, úgynevezett kuriát alkotnak. Ezek a kuriák legalább 12 tagból állanak. A kuria utasításokat és előírásokat adhat nemzetiségi ügyekben. A tartománygyűlés elnökét maga a tartománygyűlés választja, az alelnököt pedig a kuriák elnökei. Ezenkívül tartományi referátusok, bizottságok és igazgatótanácsok egészítik ki az önkormányzati szervek sorát.

Ismét bombáztak egy angol gőzöst Barcelonában

Három halott, négy sebesült

A nemzetiek hadijelentése közli, hogy a köztársaságiak ismét átkelést kíséreltek meg az Ebro folyón. A nemzetiek a támadást visszaverték és a köztársaságiak 500 halottat hagytak a csatatéren.

A Reuter-iroda jelentése szerint a barcelonai kikötő egyik legutóbbi bombázása során találat ért egy angol gőzöst. A bomba a benemavatkozási bizottság dán tisztviselőjén és egy kínai szakácsán ki-

vül megölt egy angol tengerészt, négyet pedig megsebesített. A bombák egy másik angol gőzöst is megrongáltak.

A nemzetiek péntek reggeli hadijelentése szerint az estremadurái arcvonalon a támadás sikeresen folyik tovább. A nemzetiek elfoglalták a Gomez-hegység több fontos magaslatát. A serenai szakaszon a nemzetiek folytatták az elfoglalt terület megtisztítását.

Hivatalos vélemény az olasz és angol flotta jugoszláviai látogatásáról

Az angol és olasz hadiflotta látogatása a jugoszláv vizeken úgy az ország belpolitikai életében, mint külföldön nagy figyelmet keltett. A látogatások jelentőségéről beográdi hivatalos körökben a következő vélemény alakult ki:

Az angol flotta jugoszláviai látogatása már szinte hagyományos, mert az angol flotta majdnem minden nyáron felkeresi a jugoszláv kikötőket. A mostani látogatás ennek a hagyományos barátságnak és szeretetnek a megpecsételése.

Az olasz hadihajók látogatásának elsőrendű politikai jelentősége van.

miután ez az első eset, hogy az olasz haditengerészet hivatalos látogatást tesz a jugoszláv vizeken. Ez a hivatalos látogatás annak a barátságnak a fényes megnyilvánulása, amely barátság az utóbbi időben Olaszország és Jugoszlávia között kifejlődött.

Ez a látogatás

szimbolikusan megpecsételi azt az egyezményt, amellyel a jugoszláv és olasz államférfiak

hosszu fáradozás után végetvetettek a két ország között addig fennállott kellemetlen helyzetnek.

A két ország közötti barátság teljesen megfelel nemcsak a saját érdeküknek, hanem az egész Középeurópa, sőt Európa érdekének is. Az olasz flotta látogatása azt mutatja, hogy a két ország között megkezdett új baráti viszony nem átmeneti jellegű próbálkozás, hanem hosszú időre szóló komoly tény.

Az Adrián megteremtett béke jugoszláv részről elsősorban dr. Sztojadinovic Milán érdeme, aki külügyminiszteri minőségében a tárgyalásokat folytatta. Figyelemreméltó, hogy az olasz flottalátogatás éppen arra az időre esett, amikor dr. Sztojadinovic is a tengerparton tartózkodott. Az a lelkes fogadtatás, amelyben a nép a miniszterelnököt részeltette, azt mutatja, hogy

a nép is jóváhagyja az Olaszországgal megteremtett jóviszonyt, az Adria békéjét.

Szezonzáró vásárunk

nagy előnyöket biztosít az Ön részére, mivel **mélyen leszállított árak mellett** kivétel nélkül jó minőségű árut kap

A nagy vásár 1938 augusztus 3-ig tart

Tisztelettel meghívjuk, tekintse meg árainkat. Meg vagyunk győződve, hogy talál valamit a sok árú között

BURGHARDT

NOVISZAD, Kralja Petra I. ulica 26 szám

A román anyakirályné végrendelete

Mária királyné vagyona legnagyobb részét Ileana főhercegnőre hagyta

Bukarestből jelentik: Csütörtökön bontották fel Mária anyakirályné végrendeletét. Az elhunyt királyné az örökség tekintetében gyermekeit a köteles részre szorította és vagyona legnagyobb részét Ileana főhercegnőre, Habsburg Antal főherceg feleségére hagyta. A királyné végrendeletéhez levelet is mellékel, amelyben elbucszik a néptől. Büszke rá — írja a levélben —, hogy angolnak született, de arra is, hogy egyé lett a románsággal. Azt kívánja, hogy szívét a Fekete-tenger partján levő balesiki kolostor templomában, amelyet ő építtetett, testét pedig Kurte de Argesben, férje mellett helyezték örök nyugalomra. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy Habsburg Antal főherceg feleségét nem akadályozzák meg abban, hogy családjával együtt visszatérhessen Romániába és birtokba vehesse a reá hagyományozott vagyont.

«O»—«O»—«O»—«O»—«O»—«O»
LLOYD GEORGE EZÜST KUPÁT NYERT A MINTABIRTOKÁN TERMETT EPERREL

Kisgazda lett a volt miniszter, aki A politikában sok bajt kevert, S mert itt számára nem termett [babér,

Ezért természetett birtokán epert. S mit kormányzással el nem érhetett, Eperterméssel szép ezüst kupát [nyert,

S most büszke rá, hogy a kisgazda [Lloyd George

Lefőzte Lloyd George angol exminisztert.

FANYAR TÓBIÁS

Málta új alkotmánya

Az angol parlament ülése

Londonból jelentik: Az angol parlament pénteken tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt. Az elmúlt törvényhozási időszak tevékenységét főként fegyverkezési és külpolitikai kérdések tárgyalása jellemezte. A pénteki ülésen Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter Málta új alkotmányának tervéről beszélt. Kijelentette, hogy az angol-olasz baráti egyezmény következtében természetesen szó sem lehet Olaszország beavatkozásáról Málta kormányzásának ügyeibe.

Görög-bolgár egyezmény készül

Athénből jelentik: Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök vasárnap Szalonikiban találkozik Metaxasz görög miniszterelnökkel, akivel hír szerint görög-bolgár egyezményről folytat tárgyalást.

Lefartóztatták a szatmári fogház vezetőit, mert a foglyokat kiadták munkára

Szatmárról jelentik: A szatmári németi rendőrség vizsgálatot tartott a szatmári fogházban és megállapította, hogy a vezetőség összejátszott és a foglyokat kiadta munkára magánosokhoz, a munkáért járó pénzt pedig egymás között elosztották és elköltötték. Letartóztatták dr. Burkus Traján fogházigazgatót, Marku Kornél fogháztitkárt, továbbá egy könyvelőt és négy őrmestert.

A szegedi szép napok

A szabadtéri játékok első három estéje
Egy erdélyi rendező sikere — A nagy
programm — Szeged magyar és európai
jelentősége

— Kiküldött munkatársunktól —

Szeged, július 29.

A szegedi szabadtéri játékok első három előadásán már túl vagyunk. De Szeged lázas, szép napjai tovább tartanak. Idegenek ezrei, angol és amerikai jelzésű autók, a »Hungária« (volt »Kassa«) szálló kertjében internacionális közönség, a magyar művészvilág kitűnőségei, a szépséges strandon nagy tömeg fürdözik s minden olyan, mint valami végetérni nem akaró, szakadatlan nagy ünnep. Pedig több ez a sablonos ünnepnél, városok reklámas, látványos heteinél. Mindenki érzi és tudja, hogy

az európai színjátszás nagy eseményei a szegedi játékok,

amelyek a magyar színjátszás problémáin túl, tanubizonyosságot kívánnak tenni arról, hogy a szegedi szabadtéri játékok időt álló, nagy művészi produkciók, amelyek hovatovább olyan világhírre jutnak, mint Reinhardt Salzburgja és az oberammergau Passió.

Az első előadás a madáchi »Tragédia« volt. Hetedik éve, »Az ember tragédiája« évről-évre megújódik, más rendező keze alól kerül ki és mindig újabb meg újabb fenségességét mutatja. Nem lehet elfelejteni! A harsonajelekre kongó harangok, a figyelő feszület, a csodás Dom köré vont égboltozatot betöltő angyalok, a »Hozsanna Néked«-től az Ur erejéig: »Mondottam Ember: küzdj és bizva bizzál«, olyan volt az előadás, mint valami magasztos, istenes paszsió-játék, amely a nagyszerű rendezés minden tökéletességét alárendelte annak az örökérvényű filozófiának, amely ezt a halhatatlan remeket fűti. Kiss Ferenc új rendezése valóban nem akarhatott többet ennél s amit akart, azt maradéktalanul megoldotta. A »Dóm« természetesen kapcsolódott bele a játékba. Isten háza közel volt a vergődő Emberhez s a csodálatos tér zárt nemes vonalait olyan keret adtak a játéknak, amilyen keretet a világ szabadtéri színjátékainak egyike sem nyújthat. Adám a legtökéletesebb Adám volt: Lehotay Árpád, Évát ismét Tökés Anna alakította s méltó volt Adám tökéletességéhez. Lucifert Kiss Ferenc játszotta. Nagyszerűen. Hatalmas hangja szembeszállt az égi hatalommal, betöltötte a teret s ahogy rendezése tisztelettel, kegyelettel követte Madách filozófiáját, épen olyan alázattal hangsúlyozta Madách irodalmiságát. A négyórás előadás alatt sehol sem volt lankadás, sőt... jelenetről-jelenetre bontakozott ki a szépség és mire a Themse-parti haláljelenethez ért, a hatás olyan lenyűgözően óriási volt, hogy senki sem tapsolt. Templomban voltunk, alázatos szívvel térdeltünk a Mindenható elé s alázatos szívvel kísértük örök emberi ősrünk, Adám sorsát, ki megbékülve végzetével, az örök Asszonnyal indul az élet felé... Huszonhatodik szabadtéri előadása volt a Tragédiának, amelyet eddig

keréken kétszázezren nézték meg.

Szeged szabadtéri színjátékának a

Tragédia olyan nagy vonzóereje, mint Salzburgnak volt valaha a hoffmannsthal »Jedermann« s úgy látszik, hogy a »Tragédiával« párhuzamosan, Kodály Zoltán »Háry János« című daljátéka lesz az a műsordarab, amely évről-évre egyre nagyobb tömegeket vonz majd Szegedre. A Garay János népi költeményéből átirat figura — Paulini Béla és Harsányi Zsolt kedves, derűs szövege — Kodály Zoltán régi magyar hegedűsök világából ujjá éledő magyar zenei motívumaiban valóban új életre ébredt. A magyar hangszeres népmusika és a népi lélekből fakadó folklore művészet örök szépségeiben megfürdő Kodály-zene melodikus, dallambő és nemesen romantikus. Nem a népdal, hanem a nép daloló kedve az, ami a legnemesebb népi klasszicizmusba formálta. A rendezés Nádasdy Kálmáné, az Operaház főrendezőjének munkája, szinte megoldhatatlannak látszott és a főpróba nehézségeiből arra lehetett következtetni, hogy zökkenő nélkül nem fog menni. És mégis megtörtént a csoda! Ugy ment minden, mint valami derűs nevetés, eleven képeskönyv. Napraforgós udvar, huszárok, a maillandi harminkét torony, a csodás zenélőóra eleven figuráskái, háboru a színpadon, felvonul a híres fogat s amikor Háry János és Erzsébet elindulnak a bécsi Burgból hazafelé Abonyba, felzug a fergeteges taps, mert a nézőtér hétezer helyet megtöltő közönségét olyan drága, szép és mulatságos élvezetben részesíti, amilyenre aligha volt még példa. Rendezés, zene, a kitűnő énekesek — Palló Imre (Háry). Nagy Izabella (Örzsé) és Budanovics Mária, (Mária Lujza) — daloló kedve forrt a »Háry János«-ban olyan egységbe, ami általában daljátékokban még soha sem tudott ily egységes hatásba forni. Talán a »János Vitéz« szabadtéri előadása lehetett olyan szép, ennyire naiv és mégis ennyire hatásos s valóban szerencsés gondolat is volt a »Háry János«-t műsorra tűzni, mert hiszen a szabadtéri játékok sorsa sikere a szabadtéri hatást ma-

radéktalanul adó daraboktól függ.

A harmadik estén Herczeg Ferenc »Bizánc«-át mutatták be s ez a történelmi szimbólumu, erőteljes dráma ezúttal harmadszor szerepel a szabadtéri játékok műsorán. Bizánc hangulatát tökéletesen aláfestették a Dómtér boltívei, a templom stílusa és a tornyokban, az egyetemi épületek tetőzetén vívott harcok, reflektorok olyan felejthetetlen hatást keltettek, mintha valami grandiózus harci-film felvételeinél lettünk volna jelen. A Bizáncot Imre Sándor, az erdélyi magyar színpad fiatal, tudós rendezője rendezte, akiben az új magyar rendezői gárda jövő csillagát, a nagy Janovics legtehetségesebb követőjét ismertük meg. Nem tudjuk, van-e a mai Erdély magyar színjátszása olyan szerencsés helyzetben, hogy ezt a nagy tehetséget kellően foglalkoztassa, de Szeged és a Bizánc előadása mindenesetre komoly dokumentum Imre Sándor kivételes tehetsége mellett. A darab szereplői: Táray Ferenc (Konstantin) Tökés Anna (Iréne), Poór Lili (Zenobia) és Kiss Ferenc (Giovanni) mind erőteljes, emlékeztetően szép alakítást adtak.

Most a Turandot-ra, Puccini nagy, látványos operájára készül a szabadtéri játékok vezetősége, majd Ujházy György »Istvánkirály népe« kerül bemutatásra. A Szent-István évre íródott alkalmi darab a magyarság nagy problémáját, az ázsiai jellegzetességet levetkőző és az európai népi közösségbe illeszkedő vándor nép Keletről Nyugatra tartó sorsát drámai erővel, lendülettel mutatja be és költői lendülettel azt bizonyítja, hogy a magyar államiság talpköve és szimbóluma: Szent István.

Augusztus tizenötödikéig tartanak Szeged szabadtéri játéka és az elkövetkező két hétben, a Verdi-rekviemmen kívül, az itt említett darabok felváltva kerülnek színre. Addig Szeged a magyar szellemi élet centrumául marad. De ha ki is aluszna a fáklyák s a város elcsendesedik, évről-évre megmarad valami ebből a három hetes nagy kulturéletből, ami erő lendületet ad az eljövendő nyárig. Mert Szeged a magyar Salzburg, el van jegyezve a szabadtéri játékok nagyszerű művészeti teljesítményével. Ki is notte helyi jellegét, országos kulturális jellegét kapott és a legjobb uton van ahhoz, hogy nemzetközi jelentőségűvé erősödjön.

—5.

A szegedi fogadalmi templom és a Domtér, ahol a szabadtéri játékokat rendezik.

Véres verekedés és sorozatos szerencsétlenségek Kikindán és a környéken

Kikindáról jelentik: Szmodjek Erzsébet kikindai munkásasszony a kikindai Bohn-téglagyárban dolgozott. Munka közben leszakadt alatta az állvány és nagy tömeg cserép hullott rá. A munkásasszony súlyos belső sérüléseket szenvedett és a zuhánáznál eltörte ballabát. Kórházba szállították.

Lenhárd István cnyai gazdálkodó szomszédjával, Korom Antallal megakartott kocsin Kikindáról hazafelé hajtott. Utközben egy cséplőgépet vontató traktortól megijedtek lovai. A gazdálkodó azonban meg tudta volna fékezni a lovakat, ha Korom nem üt végig ostorral a lovakon, amelyek elragadták a kocsit, majd egy fordulónál az árokba fordították. A kocsit alá került Lenhárd is, akit a járókelők védbefagyva emeltek ki a kocsitól és beszállították a kikindai báni kórházba. Korom ellen megindult az eljárás.

Lukácsv Milán kikindai gazdálkodó a karlovói országuton összelálkozott egy veszekedő munkáscsoporttal. Lukácsv ki akarta békíteni a munkásokat és mint békitő közéjük ment. Az egyik pillanatban kesszurás érte és összeesett. Ugyanugy Dánics Branka régi jó ismerősét is kesszurás érte. Dánicsot kórházba kellett szállítani, mert a szurás életveszélyes.

Terzin Ljubomir kikindai gépmeszter, aki egy cséplőgépnél volt alkalmazva, oly szerencsétlenül esett le a cséplőgépről, hogy mellkasa betört és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították.

Popov Szeván kikindai kömüvesmester az egyik dragutinovói kocsmában összelálkozott Golusin Márkóval, régi haragosával. A két haragos ismét összelálkozott, majd a bicskák is előkerültek. A verekedés eredménye az volt, hogy Popovot életveszélyes sebesüléssel beszállították a kikindai kórházba. Golusin csak kisebb sérüléseket szenvedett. Popov állapota válságos, mert sok vért vesztett.

A zemuni rét feltöltése

A zemuni rét feltöltésével megbízott dán vállalat nagy iramban folytatja a munkát. A vállalat mérnökei most homoktöltéssel elzárták annak a dunaágnak a lefolyását, amely a Dunában levő füzes szigetét a zemuni rét mocsaras területétől elválasztotta. A homoktöltéshez 60.000 köbméter homokot és igen sok követ használtak fel, hogy a dunaág vize el ne vigye a töltést. Amikor a töltés teljesen elkészült, megkezdtek a kotrógépek a Dunából és Szávából a homok kotrását és ezzel töltik fel a dunaágot. Rövidesen ez a dunaág teljesen eltűnik és helyét hatalmas homokterület foglalja el.

A dán vállalkozók kotrógépei és munkásai nagy erővel dolgoznak és igyekeznek a mostani kedvező időt felhasználni, hogy minél nagyobb területet biztosítsanak a víz elől, amelyet azután feltölthetnek. A feltöltés munkálatai is szépen folynak, úgyhogy egyes részek már olyan magasak, amint azt a feltöltési terület terve megkívánja.

HALLÓ!

A keletindiai Burma tartomány Rangon városában buddhista szerzetesek és mohamedán papok között az utóbbi három hónap alatt napirenden vannak az összeütközések. A három hónap alatt 40 halott és 250 sebesült áldozata van az összetűzéseknek.

A mexikói pénzügyminiszterium államtitkárja tegnap különleges misszióval Európába utazott. Beavatott mexikói körökben úgy tudják, hogy az államtitkár a mexikói petroleum eladásáról tárgyal majd Európában. Utja során valószínűleg Párisba is ellátogat.

A London-Koppenhága közötti közvetlen légi forgalom megnyitása alkalmából tegnapelőtt érkezett meg az első 4 motoros dán gép a croydoni repülőtérre. A gépen Londonba érkezett Alex dán herceg, valamint a dán kormány több tagja is.

Von Tschammer und Osten német sportvezér csütörtök este a német tornászok előtt nagy beszédet mondott és ebben hangsúlyozta, hogy milyen nagy jelentőséggel bírnak a női tornászok a nemzet testnevelésében. Kijelentette, hogy jövőre a nemzeti testnevelési akadémián a sportoló nők nemzetközi kongresszusát fogják megtartani.

VI. György angol király csütörtökön délben Portsmouthba utazott, ahol felszállt a Viktória és Róbert királyi jahtra és a királyi családdal együtt hajózik az angol partok mentén.

A németországi Oldenburg Lohne városában Olberding József földmíves felesége most adott életet tizenötödik gyermekének. Mind a tizenöt gyermek él és egészséges. Tizenegy fiú és leány még a szülői házban él. A földmíves gyermekeinek a tizenegyedikétől kezdve Hindenburg, Hitler és Göring volt a keresztapjuk.

Wilkins Hubert, a közismert sarki kutató, aki tengeralattjárón jutott el a sarkvidékre, kijelentette, hogy csatlakozni fog Lincoln Elsworth expedíciójához, amely az ősszel a déli sarkvidékre indul.

A Róma és Nápoly között közlekedő villamosvasutak legújabb mozdonya próbatúráján a két város közötti utat 1 óra 23 perc alatt tette meg, ami 155 kilométer átlagos sebességnek felel meg. A villamosvonat egyes utszakaszokon 200 kilométeres óránkénti sebességet is elért.

Az amerikai Bethlehem Stael Corporation közlése szerint az utóbbi három hónap alatt tiszta nyeresége mindössze 150.000 dollár volt, míg tavaly ez idő alatt tíz millió dollár volt a tiszta haszna.

A mexikói tanítók szövetsége azonnal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy minden falusi iskolát lásson el 50 puskával és 5000 tölténnyel. Mostanában ugyanis féltékenyen elszaporodtak a falusi iskolák ellen intézett rablótámadások Mexikóban és alig mulik el hónap, hogy meg ne ölnének legalább három tanítót.

Anglia egyik munkáskerületében csütörtökön képviselőválasztás volt. A kerület képviselőjévé a konzervatív Hamerleyt választották meg 16.000 szavazattal, míg munkáspárti ellenfele csak 12.273 szavazatot kapott.

Dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök Dubrovnikban

Az ősi város is nagy lelkesedéssel fogadta a miniszterelnököt

Dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök-külgyminiszter Szplítből Dubrovnik felé folytatta útját a »Petka« hajó fedélzetén. A hajó csütörtök délután négy órakor tünt fel Dubrovnik előtt, mire az ősi Lovri-jenac vár falán felállított ágyukból és mozsarakból diszlövések hangzotak és mindaddig dörögtek a mozsarak és ágyuk, míg a miniszterelnököt hozó hajó öt órakor ki nem kötött a régi dubrovnikai kikötőben.

A rakparton sok ezerre menő tömeg gyűlt össze és lelkes éljenzéssel fogadta a miniszterelnök megérkezését. A hajó megállása után Ivanisevics Petar zetai bán, Csvrkics Vojkó postaügyi miniszter, Tomics Jevrem titeli képviselő, a szkupstina alelnöke és a dubrovnikai városelnök, valamint a jugoszláv radikális párt helyi vezetői a hajóra szálltak és ott üdvözölték a miniszterelnököt. Az üdvözlések után a miniszterelnök elhagyta a hajót és a parton elsőnek Bracsanovics Rudjer a dubrovnikai városelnök intézett beszédet hozzá, amelyben örömet juttatva kifejezésre, hogy az ősi Dubrovnik ezer éves falai között üdvözölhetik és megköszönhetik neki azt a munkát, amit a felviharzott kedélyek lecsillapodása érdekében kifejtett és mert az ország tekintélyét a külföldön is annyira emelte. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után de Bono marquis, a jugoszláv radikális egység pártja dubrovnikai és járási szervezetének 90 éves elnöke üdvözölte a miniszterelnököt, aki megelégedését fejezte ki, amint közel husz év előtt Pasics Nikolát üdvözölhette, úgy, most annak méltó örökösét és utódát köszönheti Dubrovnikban.

A Jugoszláv radikális egység ifjúsági szervezete elnökének szavai után Bjelovucics dubrovnikai közigazgatási bíró azoknak a horvátoknak a nevében üdvözölte, akik felismerték munkájának nagy jelentőségét és a jugoszláv radikális egység pártjába léptek, mert az ország érdekei szempontjából ezt tartják a legmegfelelőbbnek.

Az üdvözlések után a miniszterelnök a zsufozásig megtöltött utcákon keresztül a dubrovnikai városházára ment, ahol különböző küldöttségeket fogadott. A küldöttségek fogadása után a zenekar hangjai mellett hagyta el dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök a dubrovnikai városházát.

A miniszterelnök az üdvözlésére egybegyűlt ezrek kíséretében visszatért a kikötőbe, ahol a »Petka« fedélzetére szállt és azon Cavtat felé folytatta útját, ahova csütörtök este fél tíz órakor érkezett meg. Cavtatban diadalkapuvál, fálkyákkal és mozsár durrogással fogadták a miniszterelnököt. A parton először a cavtati községi elnök üdvözölte abban a városban, ahol nagy elődje Pasics Nikola olyan szívesen időzött mindig.

Az üdvözlés után a miniszterelnök Pasics Nikola özvegyét kereste fel, aki Rácsics Pévénél lakik. A ház előtt összegyűlt ezrek lelkesen ünnepelték a miniszterelnököt, aki erre többször megjelent az erkélyen és megköszönte az üdvözlést.

Dr. Sztojadinovics Milán, mint Pasics Nikoláné vendége két napot tölt nála, utána pedig Kotor felé folytatja útját.

Mussolini 55 éves

Rómából jelentik: Mussolini pénteken volt 55 éves. Ebből az alkalomból Hitler kancellár meleghangú táviratban köszöntötte a Duce-t. Ezen a napon — mondja a távirat — gondolataim Önénél vannak. Megelégedésemre szolgál, hogy oly győzelmesen szilárdítottuk meg a Róma—Berlin tengelyt és barátságunkat. Éljen a Duce! Az Ön Hitler Adolfja.

A péntek reggeli budapesti la-

pok is megemlékeznek Mussolini születésnapjáról. A Pester Lloyd kiemeli Mussolini történelmi érdemeit és ezeket írja: Mi magyarok, akik iránt csak nemrég, vezető államférfiaink látogatása alkalmából Mussolini ismét megmutatta barátságát és ernyedetlen, meleg érdeklődését, szívből üdvözöljük a mi hatalmas és hű barátunkat, aki mint ember és mint államférfi egyaránt nagy.

A pontusi mocsarak helyén létesített olasz buzatermő földön nagy ünnepség között ülték meg az aratást. Az arató ünnepélyen Mussolini is megjelent és táncolt is az egyik földmíves leányával.

SZENZACIO A KOZMETIKÁBAN

HIRE/ Dª PACCINI CÍKÁGBÓL, A SAJÁT /ZENZACIO/ TALÁLMÁNYAI VISSZA JÚTTATJA A NŐNEK FIALTALÁGÁT E/ AKTIVÁ/AT

40 ÉVEN FELÜLI NŐNEK MO. RANA HORMON AKTIV KREM' DIN. 60.- VISSZA JÚTTATJA A NŐNEK AKTIVITÁ/T, E/ FIALTALÁGÁT.

30 TÓL 40 ÉVIG MORANA HORMON KREM' (EGER MIREL GYEKBÓL) DIN. 50.-

18 TÓL 30 ÉVIG MORANA VITAMIN KREM' (MAGASLATI HEGYEKBÓL) DIN. 40.-

EZEN ÜJDONÁGOK ROGTÓN ELT. ÜNTETIK A RANCCOKOT PETHUT/É. GET IZMO/IT, E/ FIATALIT.

MORANA SZEP/EGI NŐVÉNY PUDER MINDEN ARNYLATBAN DIN. 25

MORANA ALIT

A Dunába fulladt egy noviszádi szabó

Csütörtök délután a noviszádi Dunaszakaszon ismét vízbe fulladt történt. Vlahovics Joksán noviszádi szabó csütörtökön délután feleségével és két gyermekével együtt kiment a Dunára fürödni, a csatorna közelébe, ahol a Galeb hajózási vállalat rakodója van.

Vlahovics nem tudott uszni

és ezért csak a víz szélén fürdött. A felesége és két gyermeke valamivel távolabb fürdött a Dunában. Vlahovicsné egyszerre csak azt vette észre, hogy a férje eltűnt. Nem gondolt rosszra, mert kevéssel ezelőtt ott volt. A férje munkaadója saját motorcsónakjával és azt hitte, hogy a férje is elment a motorcsónakkal. A motorcsónakban ülök estefelé tértek vissza és a szerencsétlen asszony csak

akkor tudta meg, hogy az ura nem ment el a motorcsónakkal.

Nyomban arra gondoltak, hogy a Duna elragadta. Keresni kezdték a holttestét, de nem találták. Péntek délelőtt a kutatást folytatták, a strandfürdő mentői is résztvettek a keresésben, de Vlahovics holttestét még nem sikerült megtalálni.

Az özvegy iránt nagy részvét nyilvánul meg.

— « O » — « O » — « O » — « O » — « O » — « O » —
Figyessen elő a Reggeli Újságra

Castelgandolfóban, XI. Pius pápa kertjében

Castelgandolfo, július hó.

Alig husz percnyire Rómától, fent az albanói tavat körülölelő vadregényes hegyoldalon fekszik Castelgandolfo. Valamikor, kétezer évvel ezelőtt, az utolsó római birodalom fényűző korszakában, pazar villák, gyönyörű kastélyok állottak a narancligetek, cipruserdők árnyas lombjai közé elrejtve: Róma császárai és patricius családjai menekültek ide a nyári hőség elől. Fogataikkal ők is lent voltak másfélóra alatt az örökváros fórumán, ügyes-bajos dolgukat tehát könnyen elintézhették, viszont mégsem kellett hosszú mérföldekre elszökniük a római nyár forró hónapjai elől. A monda szerint a germán barbárok dúlták aztán szét Castelgandolfo pazar villáit. Amikor Rómában se találtak semmi kincset és drágaságot, kijöttek ide a patricius-villákba, hogy előkerítsék azt, amit egész Itálián át hiába kerestek: a császári kincsek azonban itt sem kerültek elő.

Azóta se próbálkozott meg senki Castelgandolfo újjáépítésével. A császári Róma bukása tönkretette az ősi patricius-családokat is, a későbbi pápai állam pedig nem tartotta szükségesnek, hogy újból életre hívja a császári fényűzés korszakát. Csak a múlt század vége felé, amikor Róma Olaszország fővárosa lett, épült fel mégis egy-két villa az egykori császári kastélyok helyén.

Talán éppen az egykori császári üdülő elhagyatottsága indította arra XI. Pius pápát, hogy Castelgandolfót válassza ki nyaralóhelyéül. A dominikánus-kolostor ugyanis, amelyben az öregedő pápa tölti a nyarat, éppen abban az óriási parkban épült, melynek közepén állott valamikor a császári villa is. A romokat senki se építette újjá, de éppen így nem nyult senki a parkhoz sem. Négy-öt százéves fatörzsek állnak őrt a pápa »villája« körül s ahogy végigmegyünk a hatalmas park süppedő ösvényein, úgy érezzük, mintha nem is a földön járnánk. A park kertészei azonnal figyelmeztetnek rá: másfélezer év óta porladó fatörzsek hátán járunk s a föld csak mélyen alattunk kezdődik. Minden, ami kilombosodott itt az utolsó négy-öt évszázad folyamán, tulajdonképpen ezekre a korhadó fatörzsekre nőtt rá és csak a nagyon öreg fák gyökerei érnek le egészen a fekete humuszig.

A »LEGCSENDESEBB TESTVÉR« NAPI PROGRAMJA

A kertész meséli nekem, hogy egy-két évvel ezelőtt, amikor még jobb egészségnek örvendett a »Sua Santita«, XI Pius néha egész napokat itt töltött, a park árnyékos ligeteiben. Már kora reggel, amikor így, hat óra után, elmondta miséjét, kijött ide a parkba és az egyik kétezer éves, mohával benőtt kőasztalon fogyasztotta el reggelijét. Ide hozatta ki a könyveit, leveleit, itt dolgozott és írt egész délelőtt. Néha az ebédjét is itt fogyasztotta el, ami még a kertész szerint is nagyon egyszerű ételekből állott. Délután aztán legtöbbször a nunciásokat, bíborosokat, püspököket fogadta. Itt tárgyalta meg velük az egyház ügyeit, innen, ebből az elhagyatottságában oly szép parkból irányította tulajdonképpen az egész egyház éle-

tét. Néha még a messzi földről jött zarándokokat is itt fogadta és mint jó házigazda, körülvezette őket a hatalmas parkban. Elmagyarázta nekik a park történetét, megmutatta a római campagna csodás panorámáját, amely talán egyetlen kilátóhelyről se tűnik fel olyan szépek, mint a »Sua Santita« parkjából.

A legtöbbször csak akkor tért vissza a park legészakibb pontján álló villájába, amikor a kis kápolna harangja már belekengta az esti szürkületbe az Ave Mariát. Persze, akkor már annyira elfáradt az egész napi munkától, a sok sétától, hogy nem foglalkozott többé semmiféle hivatalos ügygel sem. Elköltötte az ebédjénél is egyszerűbb vacsorát és nyugovóra tért.

Néha azonban még levekvés előtt ellátogatott a castelgandolfói pápai gazdaságba is. A pásztorok nyolc óra után mindig behajtották a pápai gazdaság állatait, mert tudták, hogy a pápa nagyon szereti az állatokat és személyesen is meg akar győződni tehenei, bárányai sorsáról. Ezt már nem a kertész mesélte nekem, egész Castelgandolfo tudja: nincs jobb gazda a pápánál. Szeretettel, nagy hozzáértéssel kezeli a kis birtok ügyeit és eddig még egyetlen alkalmazottja sem hagyta el. Aki egyszer a pápai gazdaságba bekerül, nem akar onnan elmenni soha. Állítólag csak Rocca delle Caminateban, Mussolini kis gazdaságában bánnak olyan jól az emberekkel, mint itt, a castelgandolfói kis birodalomban.

AKINE AZ ISTEN KÜLÖNÖSKÉPPEN IS VIGYÁZ...

Persze, az egész környék aggódik a pápa életéért. Mindenki tudja, hogy három év óta csak a csoda, Isten különös kegye élteti az agg pápát. A faluban mesélik, hogy amikor a múlt év nyarán olyan súlyos beteg volt, néha egész éjszakákban át virrasztott a környék népe. Ezek az egyszerű emberek természetesen nemcsak mint »pápát« szeretik XI Pius, hanem mint embert is. Barát-

Vakmerő betörés történt Szomborban

Három betörő mászott be este 9 órakor a nyitott ablakon keresztül a lakásba

Csütörtökön este kilenc órakor vakmerő betörés történt Szomborban a Kapetana Szusics ucca 25. számú házban, ahol Bonifác József, a Cunard tengerhajózási vállalat ügynöke lakik. Bonifác és családja a kertben ültek vacsoránál és hogy kissé szórakozzanak, a rádiójuk is szólt. Ugyanakkor azonban nyitva hagyták uccai szobáik ablakait.

A kertben ülő családtagok azonban a rádió zaja ellenére is furcsa neszt hallottak a szobából. Azonnal bementek és abban a pillanatban látták, hogy három férfi ugrik ki az ablakon. Bonifácék azonnal utánuk sziettek, a közben felhármázott szomszédokkal együtt, majd az őrszemes rendőr is csatlakozott hozzájuk, de közben a három férfi már egéruat nyert és a sziváci ut felé szaladtak. Kettőnek sikerült a sziváci ut mentén

lejönni, atyjuknak tartják s betegágya mellett is inkább szeretettel, mint féltéssel viszaszának.

Ez a nyár eddig még nem okozott meglepetést. A castelgandolfói park nap-nap után látja a pápát, akinek mostanában nem tartózkodik annyi orvos sem a közelében, mint azelőtt. Ki tudja, a Vatikán rideg márványtermei már régen elvették volna XI. Pius életét és talán igaza van a castelgandolfói népnek, hogy a Sua Santita Castelgandolfo nélkül nehezen bírta volna elviselni a súlyos betegségét.

Érdekes az olasz nép lelke: a nép gyermekei még a pápa betegségével kapcsolatban is összeegyeztetik a vallás és a faszizmus iránt érzett tiszteletüket. Sandro Cavonna, Castelgandolfo egyetlen vendéglőse szerint ugyanis abban, hogy a pápa életét Castelgandolfo erősíti meg évről-évre, nemcsak Isten különös kegyelme látszik fennforogni, hanem a faszizmus küldetésének a ténye is. Ha Mussolini ki nem békíti az egyházat az állammal és a lateráni szerződés nem oldja fel XI. Pius az elődjei által vállalt önkéntes rabság kötelekeiből, ha tehát a pápának állandóan a Vatikán falai között kellett volna tartózkodnia, XI Pius legyengült szervezete nem igen tudott volna ellentállni a betegségek megújuló rohamának...

*

Dél van, amikor ezeket a sorokat írom. Ablakomból nagyszerű kilátás nyílik a pápai park bejáratára. Talán száztágu zarándokcsoport érkezett éppen most a park kapuja elé: egytől-egyig feketebőrű papok. A kis olasz falu kíváncsi, érdeklődő népe végigkíséri őket az egész parkon. Mindenki tanuja akar lenni annak a jelenetnek, amikor ezek a messzi országból érkezett zarándokok megpillantják a pápát. A latin szavakat természetesen nem értik, de nem is azért mennek a zarándokokkal, hogy ellessék a pápával folytatott beszélgetésük tartalmát. Egyesegyedül a pápa kedvéért mennek fel egészen a villáig, a nap minden részében, minden percében tudni és látni akarják: hogyan érzi magát az ő jószágos, csendes szavu gazdájuk: a Sua Santita...

károsultakat, hogy jelentkezzenek és pontosan mondják el, mit loptak el tőlük.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a szombori betörés ügyében.

Ugyancsak csütörtök este Hangl Ede könyvkereskedőnél is megkíséreltek betörést, de a házbellek idejében észrevették és elriasztották a betörőket.

A noviszádi Kralyica Marlja kávéház terraszán hirtelen meghalt Ziegler Ágostonné ismert noviszádi uriasszony

Nagy megdöbbenést és részvétet keltő haláleset történt tegnap, pénteken reggel Noviszádon. Ötvenhét éves korában hirtelen meghalt Ziegler Ágostonné ismert és köztiszteletben álló noviszádi uriasszony. Ziegler Ágostonné minden reggel a Kraljica Maria kávéházban reggelizett és átolvasta a lapokat. Pénteken reggel szokása szerint a kávéházba ment, alig lépett be azonban a kávéház terraszára, amikor

hirtelen rosszul lett.

Elkapta a kávéház vaskorlátját és ekkor már a közelben levők is hozzáugrottak, hogy felfogják. Az egyik karosszékekben helyezték el és kihívták dr. Kluka György városi orvost, aki megállapította, hogy

Ziegler Ágostonnét szívizület hűdés érte és nem lehet rajta segíteni. Az uriasszony néhány perc múlva kiszenvedett.

Ziegler Ágostonné férje egészségügyi műszerekkel kereskedik, a Miletics uccában van az üzlete. A hirtelen halál az egész városban nagy részvétet keltett.

Ziegler Ágostonné ma, szombaton délután temetik a Miletics-uccai gyászházból.

Lopott egy petrovgrádi cselédleány

Baaden Hugó petrovgrádi ékszerész cselédleánya Staub Mária vasárnap este feltörte munkaadója lakásán a szekrényt és ellopott 400 dinárt, majd Baadenné ruhatárából tetőtől talpig felöltözött és megszökött. A szekrényben ékszerek is voltak, de azokat nem bántotta, mert egy alkalommal már lopott ékszert, de az értékesítésnél rajtavesztett és elítélték.

Baadennél a lopás elkövetésekor távol voltak és amikor hazatértek, rögtön feljelentést tettek a tolvaj cselédleány ellen, akit pénteken reggel letartóztattott a rendőrség. Staub Mariát Vantsik Aladár, a károsult ékszerész alkalmazottja és rokona ismerte fel. Rögtön szólt a megyeháza előtt szolgálatot teljesítő rendőrnek, de a cselédleány a rendőr láttára a plébániatemplomba ment, mert tudta, hogy a templomban a rendőr nem tartóztathatja le. A rendőr azonban szólt Berkovics Tamás egyházközségi, majd megvárta, míg Staub Mária kijön a templomból és utána letartóztatta. A rendőrségen a tolvaj cselédleány beismerte a lopást; mire átkísérték a törvényszékre.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK!
MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK
GYERMEKEITEKET!

— **Időjárás.** Jugoszlávia egész területén derült és meleg volt az idő, az északi részeken kevés felhőzettel. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyén 11 fok, a legmagasabb Mosztáiban 37 fok volt.

Időjóslás: Nagyrészt derült és meleg idő várható, az északi részeken a felhőzet kiterjedésével és helyenként zivatarral meg záporosóval.

— **Az egyesült ellenzék vezetőinek tanácskozása Beogradban.** Tegnap az egyesült ellenzék beográdi vezetői Davidovics Lyuba lakásán értekezletet tartottak, amelyen Davidovics Lyubán kívül Sztanojevics Áca és Jovánovics Joca vettek részt.

— **Nyugdíjazott bírósági tisztviselőből újdonsült bíró.** A kártartó akaratnak szép példáját mutatta Kremenevics Bozsidár bányaalukai születésű zágrebi nyugalmazott bírósági tisztviselő. Kremenevics még a háboru előtt állami szolgálatba lépett mindössze három gimnáziumi osztály bizonyítványával a zsebében. Bírósági tisztviselő lett. Harminnyolc éves korában nyugdíjaztatását kérte és elhatározta, hogy tovább tanul. Egymásután tette le a gimnáziumi osztályokat, majd az egyetemen is szorgalmasan tanult, úgyhogy negyvenöt éves korában doktorrá avatták, majd letette a bíró vizsgát. Most királyi ukázzal járásbíróvá nevezték ki.

— **Nyáralás a kék Adrián.** A cserkész klubja ebben az évben is megnyitotta nyaraló táborát, ahová az ország bármely részéről felvesz nyaralókat. A felnőttek napi 25, gyermekek 15—20 dinárt fizetnek teljes ellátásért. Jelentkezni lehet július 30-ig minden nap az egyesület helyiségében Noviszádon, a Szrpszka Matica épületének I. emeletén. Trg Oslobodjenja 2.

— **Kerti ünnepély Odsacin.** Odszaci tenisz-ifjusága ma este féltíz órai kezdettel nagy kerti ünnepélyt rendez a Heitz-szálloda zöldkertjében. A mulatság keretében megválasztják Miss Odsacit. A tánchoz elsőrangú cigánybanda muzsikál. Belépődíj személyenként 10 dinár, a tiszta jövedelmet a fehér sport javára fordítják. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Villamoszerencsétlenség Noviszádon.** Tegnap délután két órakor a noviszádi Temerini uccában villamoszerencsétlenség történt. Marinac Bránko 56 éves utcaseprőt, miközben munkáját végezte, a villamos elütötte. Marinac szerencsésére a villamosvezető azonnal fékezett és így a férfinak mindössze jobbkezeit ficamította ki a kocsit. Marinac több kisebb zuzódást is szenvedett, a mentők azonnal a helyszínre mentek és első segélynyújtás után beszállították a kórházba.

— **Magyar kirándulók Noviszádon.** Csütörtökön este aldunai utjáról Noviszádra érkezett az Erzsébet királyné nevű magyar kirándulójáró, amely 150 kirándulót hozott magával. A magyar turisták leszálltak a hajóról és megtekintették Noviszádot, a kávéházak és vendéglők ugyszólván megteltek velük. A hajó éjjel után egy órakor hagyta el a noviszádi kikötőt.

— **Sztáribecsei hírek.** Flachbart Károly novibecsei evangélikus lelkész vasárnap délelőtt fél 9 órai kezdettel istentiszteletet tart a sztáribecsei közös protestáns templomban. — Dujin Zsivojin 15 éves vranjevoí fiu egy megrakott szekér alá került, amelynek kerekai keresztül mentek rajta. Súlyos belső sérülésekkel szállították be Sztáribecse a dr. Jausz-szanatóriumba. — Sztáribecsen a jövőhéten a Söti gyógszertár tart éjjeli szolgálatot.

— **Ismeretlen tettesek megrongálták Bácskogradistén a villanyvezetékét.** Tegnap este az egész községben váratlanul megszűnt a villanyvilágítás, sötétségbe borult minden. Az elsőtétetés okát csak hosszas keresés után találták meg. A községtől Becse felé mintegy két kilométerre ismeretlen tettesek a szigetelő porcellánokat leverték, a fővezeték leszakadt éppen a kocsit uton keresztül s félelmetesen sistergett és villogott. Derkovic, a hálózat helyi kezelője azonnal őrt állított a vezeték mellé s kerékpárra ülve bement Becse a villanytelepre, ahol azonnal kikapcsolták az áramot s a hajnali órákban már helyreállították a vezetékét. Szemtanuk állítása szerint Becse felé menő utasok kődobálással rongálták meg a vezetékét. A szakadás éppen a kocsit fölött történt s csak a véletlennek köszönhető, hogy embert vagy állatot halálra nem sújtott. Reggel a vezeték helyét a földön összeeggett békák és egerek hullái mutatták s a köveken az olvadás nyomai voltak láthatók.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet.** Registr. od Minisztarstva szoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

— **Bácskogradistói hírek.** Az előjáróság felhívja azokat a szőlőtulajdonosokat, akik a hétfői jégverés alkalmával kárt szenvedtek, hogy jelentkezzenek záros határidőn belül a községházán. — A baromfi és disznó hetipiacon való árusítását a hatóság már korábban betiltotta. Tekintettel arra, hogy a betiltás indokai még mindig fennállanak, a hatóság a zárlatot bizonytalan időre meghosszabbította. — A községben 23 cséplőgép dolgozik. Nagyrésze már sem a község területén, de a határban sem talál munkát s ezért más község határába keres cséplőni valót. Ide azonban helybeli munkást nem vihet, így sok cséplőgép munkás maradt munka nélkül.

A Noviszádi Városi Jódfürdő

thermál osztálya július 30-tól naponta 6—19 óráig lesz nyitva, vasárnap pedig 6—12:30 óráig

— **Megkezdődtek a petrovgrádi adókiivetések.** A petrovgrádi adóhivatalban pénteken reggel megkezdődtek az adókiivető tárgyalások. A kereseti adókiivetések újabb küldöttiséget menesztettek Moljac Milivoj városelnök vezetésével Bugarszki Todor bánsági pénzügyigazgatóhoz és az adójavaslatok csökkentését kérték. A pénzügyigazgató kijelentette, hogy az egyszer már nyilvánosságra hozott javaslatokat nincs módjában módosítani, de utasítást adott a bizottságnak, hogy az adókat a tavalyi színvonalon állapítsák meg, ott, ahol szükség mutatkozik, még további engedményeket is tehetnek.

— **Revolverrel kényszerítette, hogy kétezer dináros kölcsönről szóló elismervényt írjon.** Sztamenkovics Obrád desilováci lakos agyafurt módon akart kétezer dinárt megtakarítani. Néhány hónappal ezelőtt fogadott Marinsevics Velimir gépésszel, hogy kétezer dinárért bizonyos idő alatt nem tudja a gépész üzemképessé tenni lehetetlen állapotban lévő cséplőgépét. Marinsevics ráállt a fogadásra és éjjelt nappallá téve dolgozott a lokomobilon. A lefogadott időre, a napokban elkészült munkájával és kifogástalan állapotban tulajdonosához vezette a gépet. Tegnapelőtt reggel elment Sztamenkovicshoz és kérte a megnyert kétezer dinárt. Sztamenkovics behívta a lakásba, majd hirtelen revolvert szegzett fejének és felszólította, hogy írjon egy elismervényt, amely szerint Marinsevics kétezer dinárral, mint kölcsönnel tartozik neki. A gépész természetesen felháborodva hangoztatta, hogy nem elég neki, hogy megcsinálta a gépet, hanem végül, mint adós szerepeljen? Sztamenkovics erre feleségével és szolgálójával megkötöztette Marinsevicset és megparancsolta, hogy fejszét hozzanak, agyon akarja ütni a gépészt. Marinsevics megrémült és megírta az elismervényt, de tegnap reggel jelentést tett az ügyszégen. Sztamenkovics erre aligha számított.

— **A SZTARAKANIZSAI CSODAFÜRDŐT** meglátogatni hosszabb munkabírást és hosszabb életet jelent!

— **Titokzatos háttérü ablakbeverés Szrbobránban.** Szerdán a kor esti órákban eddig ismeretlen tettes beverte dr. Fekete Brunó orvos lakásának ablakait. Nem sokkal a sötétség beállta után több járókelő észrevette, hogy az orvos lakásával szembeni oldalon gyanúsán viselkedő férfi járkál, majd hirtelen átvág a tuloldalra és eltűnik az orvos lakása mellett. A következő pillanatban nagy csörömpölést hallottak. Dr. Fekete az egyik nyitott ablakban állt és ugyszólván a szemei előtt játszódott le az esemény. Amint meglepetéséből felocsudott, azonnal kifutott az uccára, akorra azonban már a tettes elmenekült. Dr. Fekete azonnal jelentést tett a csendőröknek, akik a helyszínre siettek, ahol egy kerékpárt leltek. A csendőrségen nem sokkal később Dinyaski Ilija borbély jelentkezett, aki elmondta, hogy amíg az egyik vendéglőben tartózkodott, valaki ellopja kerékpárját. Miután állítását nem tudta kellőleg igazolni és a helyszínen lelt kerékpárról elismerte, hogy az az övé, a csendőrség eljárását indított ellene. Dr. Fekete elmondotta, hogy nincs neki haragosa és így nem gyanakszik senkire. Az eset nagy feltűnést keltett a községben.

— **Ballónselyem és gummikabátok nők részére olcsón kaphatók: Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon.**

— **Adókiivetési tárgyalások Noviszádon.** A noviszádi városi előjáróság ezuton is értesíti az összes érdekelteket, hogy a noviszádi városi pénzügyosztályon újabb adókiivetési javaslatokat tettek ki közszemlére augusztus 4-ig. A most közszemlére kitett javaslatokat augusztus 6-án, 8-án és 9-én délelőtt nyolc órai kezdettel tárgyalják a noviszádi pénzügyigazgatóság palotájának 20 számú szobájában. A három napon a szabók és varrónők adókiivetési javaslatait tárgyalják.

— **Csantaviri hírek.** Az előjáróság felhívja a szarvasmarhatulajdonosokat, hogy minden kedden vezessék el teheneiket és borjaikat a vásártérre, ahol vizsgálatot tartanak. — Felhívatnak a munkaadók, akiknek idegen illetőségű tanoncuk, segédek, cselédek vagy más alkalmazottaik vannak, hogy ezt legkésőbb augusztus 3-ig jelentsek be a rendőrségen. — Az előjáróság augusztus 4-én nyilvános árverésen bérbeadja a »Kurek«-et, a régi epreskertet és a Basch-féle kisföldet, augusztus 13-án pedig az ugynevezett nagyföldet. Az árveréseket a községháza tanácstermében tartják meg. — Augusztus -én ugyancsak a tanácsteremben a régi patika melletti lakóházat adja bérbé az iskolaszék. — Az előjáróság ismételtén felhívja a járművek tulajdonosait, hogy az új kocsiszámokat mielőbb váltsák ki, mert ellenkező esetben szigorú büntetésben részesítik őket. A számokért 8 dinár 25 parát kell fizetni.

— **Foto amatőr szép képeket csak friss és jó filmen tud csinálni,** ezért vegyen szaküzletben filmet. Barta f Drug, Noviszád, Kralya Petra I. 30.

— **Szabadságon a petrovgrádi városelnök.** Zsivkovics Vladimir mérnök, petrovgrádi városelnök megkezdte nyári szabadságát és a tengerpartra utazott. Távolléte alatt Moljac Milivoj gyógyszerész, helyettes városelnök végzi a városelnöki teendőket.

— **Krszturon a mély községi kutba esett egy kislány.** Kikindáról jelentik: A krszturi községi kut körül játszadozott Angya Franciska kislencéves kislány. Franciska egyszerre felugrott a kut kavájára, ahonnan leszédült és a tizenöt méter mély kutba zuhant. Kis társai jajveszékésére a szomszédok a kuthoz siettek és megkísérelték a még vízszinten lévő kislányt kimenteni. Igyekeztek azonban nem járt eredménnyel, mert a kislány elmerült és rövid idő múlva holtan húzták ki a kutból.

— **Bácspetrovszelói hírek.** Dr. Takács Ferenc adminisztrátor a cséplés befejeztével, augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján aratóünnepélyt rendez. — A Polgári Olvasókör ez évben tölti be fennállásának 72-dik évét. Az Olvasókör elnöksége október hónapban nagyszabású ünnepséget tervez zászlószenteléssel, mely alkalommal megalakítják az egyesület közművelődési és gazdasági szakosztályát is. — Kovács Mihály napszámos családjával a Tisza bánati partján fürdött. Fürdés után a családtagok csónakon eveztek vissza a bácskai partra, míg a napszámos uszva követte a csónakot. Mikor a Tisza közepére ért, görcsöt kapott és elmerült a vízben. A fuldokló ember segélykiáltását meghallotta a parton tartózkodó Csaszny Ferenc cipésmester, aki csónakkal a folyó közepére evezett és Kovács Mihályt kimentette a vízből. — Tüski István cipésmester nádfedele háza a déli órákban kigyulladt és teljesen leégett. A tűz alkalmával a háznál senki sem volt. A kár meghaladja a tízezer dinárt, amely biztosítás útján megtérül. — A község határában teljes erővel megindult a cséplés. A terméseredmények igen különbözők. A csikivetőkből lánconként 10—14 mázsa termett, míg az ugarban és a tanyákon 18—22 mázsát is csépeltek lánconként. Az árpa is igen jó termést hozott.

KÖZGAZDASÁG

Az olasz-jugoszláv külkereskedelmi kapcsolatok élénkítése

Állandósuló aktív egyenleg — a mi javunkra — Textil és gépi, témi berendezési cikkek fokozása — Áruváltó

— Saját munkatársunktól —

Beograd, július 29.

1934-ben 204 millió líra értékű árut szállítottunk Olaszországba, ezzel szemben onnan csak 140 millió líra értékű árut hoztunk be. Külkereskedelmi mérlegünk Olaszországgal szemben tehát aktív volt. 1937-ben Olaszország még mindig 92 millió lírával maradt adósunk a külkereskedelmi mérlegünknek állandósuló aktív jellege mindkét oldalon komoly gondokat okozott. Nálunk az exportőrök elkésve kapják meg követeléseiket, olasz részről pedig egyre erőteljesebb a kívánság, hogy újabb árucikkek behozatalával csökkentjük az aktívaldót. 1938. első öt hónapja ezt a kívánságot, ha csak kis részben is, de beváltotta. Ezen időszak alatt 86 millió líra értékű árut hoztunk be Olaszországból, ellenben csak 67 millió líra értékű exportáltunk úgy, hogy hosszú idő után végre passzivitásban maradtunk vevőnkkel szemben. Év végére természetesen, különösen a különböző termékek és kenyérmagvak exportja révén, a kis passzivitás eltűnik s ismét nagy előnyben leszünk. Itt állunk tehát újra a megoldatlan kérdés előtt, hogyan és mily eszközökkel lehetne a jugoszláv-olasz kereskedelmi kapcsolatot egyensúlyban tartani.

Az olasz behozatali cikkek 70%-a: **textiláru volt** 1934-ben. Azóta évről évre csökken az arány. A fejlődő ju-

goszláv textilipar egyre jobban függetleníti magát a külföldtől, elsősorban Olaszországtól. Ez év első hónapja olasz behozatali cikkeinek már csak 57%-a volt textiláru. A rizs és déligyümölcs behozatal külkereskedelmi kapcsolatainkban jelentős és az utóbbi pár év átlagában mintegy 14%-ra tehető. A fémfeldolgozó ipari berendezések, gépek behozatala az utóbbi években egyre erősödik, főleg Németország rovására és sok jel mutat arra, hogy ez a behozatali ág még növelhető.

Az autóbehozatal minden bizonytalanság ellenére fokozható.

hiszen az olasz autók kitűnő, olcsó és a jugoszláviai uti viszonyoknak is megfelelnek. Szó van arról is, hogy a jugoszláv vasuti park felújításában az olasz vaggongyarak nagy szerepet vállalnak, bár a belföldi, így a bródi és a szmederevói vaggongyarak állandó foglalkoztatását, sőt kibővítését a vasutügyi minisztérium mindig szem előtt tartja. Mindenesetre, a jugoszláv kormány feltett szándéka, hogy az ország iparfejlesztési berendezésében Olaszország nagy részt kapjon, ami megint csak

a németországi behozatal csökkentésével hajtható végre.

Az évek sora alatt, az olasz áru behozatala érdekes átalakuláson

meny át. Gyapjufonál volt a fő behozatali cikk és 1934-ben például az összbehozatal 40%-át tette ki. Ma alig 30%. A különbözetet Csehszlovákia kapta, ahonnan gyapjufonál szűk ségletünk 15%-át szerezzük be. A tömegfogyasztásra szánt olcsóbb textilneműekhez szükséges gyapjufonalaikat még mindig Olaszországból vásároljuk.

Általában, minden jel arra mutat, hogy a jugoszláv-olasz külkereskedelmi kapcsolat kiegyenlítése csak a textil és a fémáru behozatal növelésével érhető el s ha ez megtörténik, úgy a jugoszláv nyersanyag és élelmiszerexportőr, követelését gyorsabb tempóban tudja majd megkapni. Addig is elengedhetetlenül szükséges, hogy a két állam közötti forgalom-

ban

az áruváltók rendszerét bevezessék

és a váltókat az érdekelt államok Nemzeti Bankjai előnyös feltételek mellett számítolják le. Ezt a rendszert különben a Narodna Banka minden olyan állam áru váltóival követhetné, amelyekkel szemben külkereskedelmünk aktív jellegű, így többek között Magyarországgal szemben is. Ha a jugoszláv exportőr követelését az áru szállítása után, kis leszámítással, azonnal megkaphatja, a kereskedelmi kapcsolatot feltétlenül elevebb, folyamatosabb lesz és egyre kevesebb szükség lesz arra, hogy az állam külkereskedelmi szervei gondoskodjanak az élénkülésről.

Az új szárított kukorica mázsájáért már száz dinárt fizetnek

Kitűnő kukorica termést várnak Jugoszláviában

Az ország különböző helyeiről Beogradba érkezett jelentések szerint az új kukorica igen jó termést ígér, amit főleg az utóbbi napok esőzésének lehet köszönni. Szakemberek azt hiszik, hogy az ideai kukoricatermés éppen olyan jó lesz, mint a tavalyi volt.

A jugoszláviai terményfőzésekben már spekulálnak az új szárított kukoricával. Így a napokban Beogradban a szárított új kukorica mázsájáért száz dinárt fizetnek.

AZ IDEI BUZATERMÉS 30-40 SZAZALEKKAL JOBB A TAVALYINÁL

A jugoszláviai búzapiacra még

mindig nincs az az élénkség, ami más években július végén lenni szokott. Ennek főokát abban látják, hogy a eséplés még nem nyert mindenhol befejezést. A Prizad eddig 1.400 vagon búzát vásárolt, de a vásárlást tovább folytatja.

Exportőr körökben az a vélemény, hogy Jugoszlávia ideai búzatermése 30-40 százalékkal jobb a tavalyinál és hogy minőségileg és mennyiségileg olyan jó a termés, amilyenre még senki sem emlékszik. Bizonyosra veszik az exportőrök, hogy az idén 50.000 vagonnál több búzát lehet majd külföldre szállítani.

(132)

Az előző nap tanulságait figyelembe kellett venniük s a kozákoknak ki is kellett pihenni fáradalmaikat.

Ott ültek a sátrak előtt és nyugodtan beszélgettek, vagy kockáztak, míg a megerősítés megérkezik.

A herceg pedig elhelyezkedett őrhelyén. Fegyverét lövésre készen maga mellé fektette és igyekezett gondolatait a múltba boldogabb idők visszaemlékezésére terelni.

Igy múltak az órák, csigalassúsággal. Végre jött Erzsébet, ki a sovány ebédet hozta. De a szűkségben minden jó volt. — Erzsébet leült melléje és csöndesen beszélgettek a multról.

Estére kelve ismét Lopusin vette át az őrszolgálatot s így ment az három napon keresztül. Nappal a herceg, éjjel Lopusin őrködött.

Ezalatt megfigyelhették a szőkevények, hogy a sziklatömb alján levő kozákoknak még rosszabbul megy a dolguk. Ivóvízszükségben szenvedtek és nagyon messziről kellett a vizet hordaniok.

Az elesetteket eltemették egy közös sirba, csak Janusin hadnagy tetemét vitték egy hordágyon Tomszkba.

Poniatovszky herceg és társai figyelmét mindez nem kerülte el. Nekik sokkal jobb helyzetük volt ott fenn a sziklán. A forrás bőven ellátta őket vízzel, élelmiszerük pedig még vagy három hétre való volt.

Három napig türelmesen vártak az elkövetkezendőkre. De Wardmoore lordnak még híre-hamva sem volt.

— Bizonyára az üldözők kezei közé került — vélte a herceg szomorúan, amikor a harmadik nap estéjén az őrhelyét átadta Lopusinnak.

— Ohó, az nem lehetséges — felelt Lopusin —, mert akkor ezek a gaz kozákok nem mulasztották volna el vagy a foglyot, vagy a holttestet nekünk megmutatni! Nem uram, a lordnak bizonyára sikerült megmenekülnie és egyszerűen nem törődik többé velünk!

— Lopusin, — szólt a lord szigorú hangon, — én nem tűröm, hogy a szegény Wardmoore barátomról ilyen sértően nyilatkozzék, én esküszöm arra, hogy Wardmoore Rudyard lord becsületes ember, aki mindent megtett az érdekünkben, amit az okossága és elővigyázatossága sugalt neki!

Ezzel hátat fordított Lopusinnak és visszatért Erzsébethez.

— Igaza lehet neki, — mormogott Lopusin maga elé, amidőn az őrhelyen egyedül maradt. — de mi közöm hozzá, ezeknek az embereknek a becsületessége nem fog engem megmenteni! Mit használna a becsület; ha itt kell elvérezni, mint egy vágómarháznak!

Lopusin lelkéből kezdett kihalni a reménység utolsó sugara is. Lassan-lassan kezdett beletörődni abba a gondolatba, hogy itt ezen a szikladombon kell életét befejeznie.

El volt azonban határozva, hogy az utolsó lehetőségig védelmezni fogja magát és vérbe fojtja azt a lángoló gyűlöletet, amelyet az üldözők iránt érzett.

De azért bámulatos energiával végezte a dolgát. Minden éjszaka cöbren figyelte az őrhelyén a kozákokat s egyetlen mozdulatuk sem kerülte el a figyelmét.

Még napfölkeltkor is ott maradt a helyén, hogy a herceget kimélje, mert ő iránta igaz szeretettel és tiszteléttel viseltetett.

Ezen a napon is már régen világos volt s Lopusin még mindig ott állott őrhelyén. Ekkor hirtelen a kozákok táborában különös mozgolódásra lett figyelmessé. Nehány perc múlva gyors léptekkel az alvó társaihoz sietett. Gyorsan felkeltette a herceget és Erzsébetet, kik rögtön sejtették, hogy valami rendkívüli dolog történt, mivel Lopusin izgatottan, sápadtan állott előttük.

— Mi történt? — kérde a herceg.

— Itt van a vég — felelt Lopusin nyomott hangon, mialatt leült a földre, a herceg mellé.

— Mi... a megerősítés?

— A nap folyamán meg fog érkezni. Az imént láttam, hogy lovas küldöncök vágattak a kozákok táborába. Egy öreg altiszt vezetésével öt kozák érkezett, kiket a többi kozákok diadalmas örömmel fogadtak s élénken mutattak a sziklák felé! Poniatovszky herceg, legyen készen az utolsó küzdelemre, amelyben hatalmas túlerővel lesz dolgunk!

— De talán tévedett ön, Lopusin?

— A következmények igazolni fogják a szavaimat!

— És Wardmoore lord?

Lopusin kétségbeesett mosolygással vonta a vállát.

— Ki tudja, nem ment-e előttünk már előre a holtak birodalmába — felelt kiméltlenül — előre hercegem, én a mai napon nem fogom lehunyni szemeimet. Haha, én sejttem, hogy nemsokára sokkal jobb alkalom lesz elaludni... örökre!

— Szerencsétlen... ne essék még kétségbe! — kérte őt a herceg.

— Addig, amíg élet van a testemben, én nem esem kétségbe — felelt Lopusin különös hanglejtéssel.

Néhány perccel később már ott állottak mind hárman a szikladomb szélén, az őrhelyen, ahonnan megfigyelhették a kozákok táborában történőket. A délelőtti folyamán azonban semmi különös sem történt.

**Újabb horgászverseny
Noviszádon**

A legutóbb megrendezett horgászverseny nagy sikere folytán holnap reggel 4 órától 9 óráig újabb versenyt rendeznek a Dunán a vasúti híd és Szuvics közti szakaszon. A versenyen nemcsak a horgászegylet tagjai, hanem egyletenkivüliek is indulhatnak. A győztes és első helyezettek közt értékes díjakat osztanak ki. Jelentkezni lehet Irsay József üzletében.

Hivatalos

NAK-hírdeménycék

Holnap az első csapat Novivbászon a következő összeállításban játszik az ottani válogatott ellen: Lukács — Horváth, Lányi — Fábrián, Longaver, Bobák — Frank, Tomcsányi, Maták, Willner és Kovács. Tartalék: Csillag.

Az I-B csapat ugyanakkor Kiszácson játszik a Tátra ellen. Összeállítás: Kiss II. — Hajdu, Boros — Matheisz, Vínai, Fehér — Német, Tickmayer, Molnár, Karaba, Bartha. Tartalékok: Schneider és Lakatos.

Mindkét csapat játékosai legkésőbb félkettőkor jelentkezzenek Hetterle és Antel vezetőknél.

A válogatott csapatban Petrovgrad ellen szerepel Szilágyi, Haasz és Kotrba, akik félöt órákor tartoznak jelentkezni Dobrodolszki alszövetségi kapitánynál, felszereléssel együtt, a Karagyorgye-pályán. **Az intéző.**

**Új beosztás a szubotocai
B-csoportokban**

A szubotocai alszövetség vezetősége az eddigi három B-csoportot a jövő bajnoki évre két csoportra osztotta, amelyeknek tagjai a következők:

Dunai csoport: SzAK, ZsAK és Vrgovacska (valamennyi Szombor), Szepszkmileticsi SC, Szvetozármileticsi SC, Sztárisziváci SC, Bajmoki AK, kulai Hajduk, Vrbászi SC és a Bezdáni SE-Crvenkai SC. **Legutóbbi győztese.**

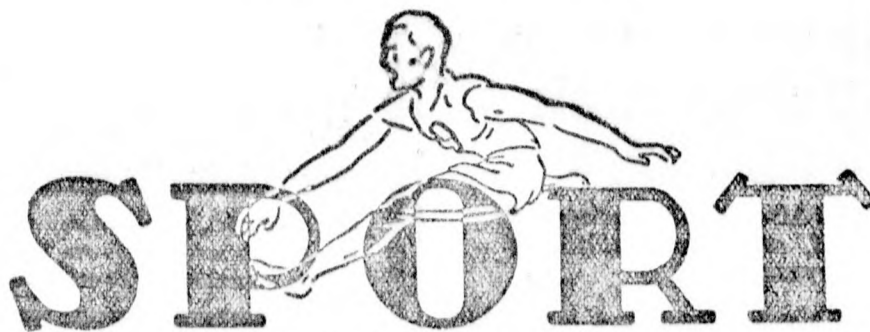
Tiszai csoport: Bácskogradistei AK, Adai SC, adai Rádnicski, szentai Rádnicski, noviknezseváci Obilics, sztáranizsai Szloga, Csantavíri AK, bácskatopoli JAK, sztaramoravici Krivaja és sztáribecsei Szlávia.

A KK-bizottság tudomásulvette az MLSz ítéletét

Tegnap számunkban jelentettük, hogy az MLSz egyesbirája a Bindea-ügyből kifolyólag felfüggesztette Korányi játékjogát, viszont feloldotta az FTC Üllői-uti pályáját a letiltás alól.

Ehhez az ítélethez sürgönyileg hozzájárult a KK fegyelmi bizottságának három tagja, az olasz Coppola (elnök), a magyar dr. Csányi és a csehszlovák Valousek.

Igy tehát a Ferencváros—Juventus mérkőzést a zöldfeherék otthonában rendezik meg holnap, míg Korányi büntetése egyelőre még bizonytalan. Lehet, hogy ő is játékengedélyt kap, mert a KK-ban az a szokás, hogy a fegyelmi vétségeket inkább pénzbírsággal sújtják.

A Noviszádi Atlétikai Klub tornaszakosztálya is megrendezi a kötelező testgyakorlatokat

A gyakorlatokat hétköznapi napokon tartják meg

A kötelező testgyakorlatokról szóló törvény szerint azoknak a 12 és 20 év közötti ifjak, akik tagjai valamely tornával foglalkozó egyesületnek, nem kell megjelenni a vasárnapi testgyakorlatokon, hanem egyesületükben végezhetik el a kötelező tornagyakorlatokat. Az egyesületnek rendes tornaoktatót kell állítania, aki az ifjúságot az előírt módon gyakorlatoztatja.

A Noviszádi Atlétikai Klub szintén rendelkezik tornaszakosztállyal, amely most elhatározta, hogy tagjai részére megindítja a kötelező testgyakorlatokat. A gyakorlatokat hétköznapi napokon mindig este tartják meg, hogy így az ifjak vasárnapi szabadidejét ne vegyék el, vagy ha vasárnap dolgoznak, úgy munkájukat ezután is zavartalanul végezhesék. A NAK vezetősége illetékes helyen már bejelentette, hogy szintén megrendezi a kötelező testgyakorlatokat és képesített tornaoktatót állít.

Előrelátható, hogy a NAK akciója a testgyakorlatokra kötelezett ifjak körében nagy sikert arat és a NAK-pályán nagyszámu ifjúság végzi majd a testgyakorlatokat.

**Lesz-e olasz csapat az ideai
KK-döntőben?**

Holnap délután: Ferencváros—Juventus

Az ideai Középeurópa Kupa első fordulója, amelyben még 16 csapat vett részt, a magyar futball szempontjából elég rosszul sikerült. A Kispest elvázott az olasz bajnok Ambrosiana ellen, a Hungária komolytalan játékkal esett ki a Juventus ellen s a bukaresti Rapid nagy meglepetésre kiverte az Újpestet. Egyedül a Ferencváros jutott túl, elég nehezen, az első akadályon, a brünni Zsidencén.

A Ferencváros küzdőszelleme és formája azonban a feladat nagyságával együtt nőtt s a második fordulóban már simán intézte el két győzelemmel a temesvári Ripensiat, a középdöntőben pedig olyan eredményt ért el a torinói Juventus ellen, amelynek alapján valószínű, hogy a zöldfeherék bejutnak a döntőbe. A Juventus mindössze egy gól előnyre tett szert Torinóban, a Ferencváros pedig ennél sokkal nagyobb hátrányt is be szokott hozni a saját otthonában. (Tavaly például a bécsi Ausztria bombacsapatát kellett megvernie 5 góllal és meg is verte.)

Budapestten tehát valószínűleg kidől az olaszok egyik reményese s nem sokkal nagyobb eséllyel indul az FC Genova sem Prágába. Igaz, hogy a genovai együttes vasárnap 4:2-re győzött a Szlávia ellen, ami már elég tekintélyes különbség, viszont a Szlávia nemrég 9:0-ra verte otthon a milanói Ambrosianát. Ha az FC Genova ellen csak félig ilyen jól megy a prágai pirosesillagos csapatnak, akkor az ideai KK döntőt olasz résztvevő nélkül játsszák le. Persze nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az olaszok nagy mesterek a védekezésben, körömszakadtáig tudják tartani a megszerzett előnyüket s így Budapestten és Prágában is lehet meglepetésre számítani.

A Ferencváros—Juventus mérkőzést holnap délután játsszák le az Üllői-uti sporttelepen, a Szlávia—FC Genova mérkőzést pedig hétfőn délután a Masaryk-stadionban. Előbbit a csehszlovák Vogel, utóbbit a magyar Hertzka vezeti.

A noviszádi Galeb két nagyszabású bajnoki versenyt rendez augusztusban

Jelentettük már, hogy a beográdi alszövetség megbízásából a noviszádi Galeb rendezi meg az alszövetség ideai uszóbajnokságát, mégpedig augusztus 14. és 15-én. A rákövetkező héten, augusztus 20. és 21-én ugyancsak a Galeb rendezi meg az országos ifjúsági bajnokságot is.

A beográdi alszövetség bajnokságára benevezett a Szever, Brgyatin, Bob és BUSzK (Beograd), a Szentai AK, a szombori Sport, a petrovgrádi Vojvodina és természetesen a noviszádi Galeb.

Az országos ifjúsági bajnokságban viszont a fenti egyesületeken kívül indul még a Zagrebi PK, a dubrovniki Jug, a szusáki Viktoria, a lyublyanai Illiria és a szpliti Jadran, tehát az ország legnevesebb egyesületei.

A noviszádi Galeb vezetősége, Szávics Mirkó elnökkel és Lázics Deján alelnökkel az élén, már megkezdte az előkészületeket, hogy a nagyszabásúnak ígérkező versenyek minél jobban sikerüljenek.

**A BSK—Jugoszlávia
vegyescsapat Lengyelországban**

Tegnap délután megérkezett Kattovitzba a BSK—Jugoszlávia vegyescsapata, amely Lengyelországban három mérkőzést játszik, mégpedig ma Kattovitzban, holnap Varsóban és kedden Lodzban.

A beográdi csapatot a helyszínen a következő játékosokból állítják össze:

BSK: Mrkusics, Beleszlin, Sztevvovics, Manola és Nikolics.

Jugoszlávia: Lovrics, Dimitrijevic, Alekszics, Perlics, Radovanovic, Bednár, Rakar, Sztevkov és Drenovac.

Rövid sport hírek

A beográdi bíróttestület 16 tagját minősítette alkalmasnak ligamérkőzések vezetésére.

Az Adria-serlegturna keretében a Triestina 56:47 arányu győzelmet aratott a szusáki Viktória felett. A versenyt Triesztben rendezték.

A jugoszláv uszó szövetség a felfüggesztés ellenére is beállítja a dubrovniki Jug játékosait az olaszok elleni vízipóló válogatottba.

Andreolo, az FC Milan volt középfedezete, aki a világbajnokság egyik legjobb játékosa volt, visszahajózott Délamerikába és a Rio de Janeiró nevű egyesületbe lépett. Az olasz futball lassankint elhullatja összes idegen tollait...

A sztáribecsei Szlávia leszerződte edzőnek Rupan Antunt, a lyublyanai Illiria volt kitűnő játékost.

A budapesti evezősversenyen a legjobb magyar egyesületeken kívül indul a világhírű oxfordi csapat, valamint a bécsi Ria és Donau egyesületek.

Párizsban szeptember 3—5-én rendezik meg Európa atlétikai bajnokságát, amelyre 26 nemzet nevezte be legjobb versenyzőit.

Elmer Rezső, a legtehetségesebb magyar gyorsuszó, akit Csik Ferenc méltó utódának tartanak, februárban mult 16 éves.

A norvég-dán atlétikai viadalt Norvégia csak nehezen nyerte meg 345:334 arányban.

A noviszádi Karagyorgye holnap délután Sztáribecsen barátságos mérkőzést játszik a Gragyanszkival.

A noviszádi Radnicski összes játékosait kérem, hogy ma este 8 órára jelenjenek meg a Kott-pályán a Livnicsár elleni serlegmérkőzésre. — Az intéző.

Érdekes ökölvívőverseny lesz ma este 9 órai kezdettel a noviszádi Szlobodában. A három főszám párosítása: Müller (Oszijek)—Himmelsbach Lajos 10 menetben, Tádics—Tarana 8 menetben és Gajer—Himmelsbach István 6 menetben. Helyárak 15—30 dinár.

A NAK kerékpáros szakosztálya holnap délután nagyszabású kirándulást rendez. Indulás 2 órákor a Tanurdsics-palota elől. Jelentkezni lehet Csordás Ferencnél, a Robing Atlasz cégnél.

Az elhunyt Mária román anyakirályné unokahugának borzalmas tragédiája

*Férjét a bomba ölte meg, őt a bolsevisták végezték ki
Éjszakai párbeszéd a gyilkossal, aki nem fogadta el
a felajánlott kegyelmet*

BUKAREST. Öt évvel ezelőtt jelent meg angol nyelven először a napokban meghalt Mária román anyakirálynő emlékirata, amelyet azóta több európai nyelvre lefordítottak.

»A szépség minden alakban határtalan, csaknem pogány tiszteletet keltett bennem... Ugy tekintettem a szépséget, mint az Isten által ajándékozott örömet, amelynek birtoka különös jószág, amit a teremtetés az embernek juttatott. Egész életemen át kísért az a kegy, hogy a szépséget minden alakban élvezni tudtam, rajzot, festést, hangot, illatot. Mindez felejthetetlen benyomást keltett bennem, ami a Teremtő iránt hálaérzettel párosult.«

Emlékirataiban ezekkel a szavakkal áldozott a Szépség eszméjének Mária román anyakirálynő, aki maga is világhírű szépség volt és a következő sorokban megemlíti, hogy

egyikben unokatestvérét, az utolsó cár hűgát, Erzsébet orosz nagyhercegnőt esdálta meg így, a Szépség iránti határtalan tisztelettel,

amikor kevéssel esküvője előtt először látta. »A bája olyan volt, amelyet anygálnak szoktak mondani, szeme, szája, keze, nevetése, ahogy nézett, ahogy beszélt, ahogy mozgott, mindez tökéletes volt. Az ember önkéntelenül érezte azt, amit Heine érzett, amikor ezeket a sorokat írta:

Du bist wie eine Blume
So hold und schön und rein.«

Igy áradozott emlékirataiban Mária román anyakirálynő tökéletes szépségű unokatestvéréről, a tragikus és megrázó sorsu

Erzsébet orosz nagyhercegnőről, aki Alexandrovics Szergej nagyherceghez ment nőül

és férjét egy bomba ölte meg, amikor Moszkva kormányzója volt.

Erzsébet nagyhercegnő férje, II. Sándor cár negyedik fia, Alexandrovics Szergej nagyherceg, különönc, kellemetlen arcú, lelkiileg nyers, zsarnoki jellem volt és

mint Moszkva főkörmányzója folytatta azt a reakciós hadjáratot, amelyben III. Sándornak egész belpolitikája kimerült.

Tömegesen kikergette a zsidókat, megsegyenítő rendeleteket adott ki az egyetem tanárai és hallgatói ellen és unos-untalan vegzálta a liberális fel fogású polgárságot.

Az országban összeesküvések és merényletek egymást követték;

egy közoktatásügyi miniszter, két belügyminiszter, rendőrfőnökök, katonai kormányzók, államügyészek estek a merénylők áldozatául és Szergej azonnal drákói intézkedéseket fogantatosított.

1905 február 17-én délután, amikor áthajtott a Kremlen, egy Kaljaev nevű terrorista bombát dobott rá, amely darabokra szaggatta.

Erzsébet nagyhercegnő a robbanás dörrejére kalap nélkül kiszaladt a Kremlből és

odavetette magát férje holttestére, majd visszatért a palotájába és forró imába merült.

Öt nap alatt, míg a temetési szertartást tartották, szakadatlanul imádkozott, majd az ima sajtósága lépést sugalt neki. Férje temetésének előestéjén

levezzette magát a Taganka börtönbe, ahol Kaljaevet őrizték,

s a következő párbeszéd folyt le közöttük:

— Miért ölte meg férjemet? — kérdezte.

— Azért, mert a zsarnokság eszköze volt, és én a nép bosszújának végrehajtója vagyok.

— Ön téved. Férjem szerette a népet és csak a javát akarta. Ne hallgasson a kevélységére és szálljon magába. Ha a bűnbánat utjára tér,

könyörögni fogok a cérnak, hogy kegyelmezzen meg az ön életének és imádkozni fogok Istenhez, hogy bocsásson meg önnek.

Kaljaevot meglepte a nagyhercegnő hangja, de kijelentette, hogy nem száll magába.

— Meg kell halnom az ügyemért — mondta Kaljaev.

A nagyhercegnő ezután egy evangéliumot akart átadni neki, de Kaljaev nem akarta elfogadni.

— Nem marad más számomra, mint-hogy továbbra is imádkozzam önért — mondta a nagyhercegnő és kiment a cellából, az evangéliumot pedig ott hagyta az asztalon.

Erzsébet nagyhercegnő

ezek után is kegyelmet kért a cártól Kaljaev részére.

Feodorov főállamügyész helyettes, aki Kaljaevot még diákkorában ismerte, ezekkel a szavakkal lépett be a merénylő cellájába:

— Föl vagyok hatalmazva annak kijelentésére, hogy ha ön kegyelmet kér, Öfelsége, a cárt méltóztatik azt megadni önnek.

Kaljaev azonban most is kereken elutasította az ajánlatot.

— Nem, meg akarok halni az ügyemért.

Kaljaev sirt, de nem adta meg magát, csak annyit kért, hogy irhasson anyjának.

— Halálom többet fog használni az ügyemnek, mint amennyit Szergej nagyherceg halála — hajtogatta Kaljaev, mire másnap felállították a börtön udvarán a vérpádót.

Egy Filippiev nevű apagyilkos fegyenc volt a hóhéra, akinek háromszor kellett ugra kezdeni a kivégzést, mert a kötél kétszer elszakadt.

Erzsébet nagyhercegnő e sötét dráma után befejezte világi életét.

Moszkvában apácázárdát alapított, amelynek apátnőjévé nevezte ki magát és teljesen az aszkézis, a jámborság és bűnbánat, valamint a jótékony cselekedeteinek szentelte életét.

Amikor a bolsevik forradalom kitört, a bolsevistákat mégsem engedte ki életének ez a jámbor változása és a még akkor is nagyon szép nagyhercegnő

Szibériába vitték, ahol kivégezték.

Csodálatos módon azonban testét megtalálták és azt Jeruzsálemben, a Szent földön temették el.

Igy végződött ennek a gyönyörű asszonynak az élete, akinek szépsége a világhírű szép Mária román anyakirálynőt is annyira meghatotta egyszer.

Pál Béla fakereskedő

cégbejegyzett bizományos **Ízügyvénéségi irodája: SZUBOTICA**, Kr. Petra Park 3. Tel. 309
TÜZIFA: búh, gyertyán és különféle hasábfát vagonvételben előnyös árak és feltételek mellett elad és közvetít. Aprított bármely minőségű tűzifa vagy hasábfát kicsinyben azonnali házhoz szállítást is vállalja. Építetfa, deszka, léc, faszén és mindennemű építkezési anyagokat elad és közvetít

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

ÁLLAST KERES

Intelligens középkorú urinő elmenne társalkodónőnek öregebb uriemberhez vagy nőhöz. Ajánlatokat: »Társalkodónő« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 4561

ELADÓ

Ujonnan épült ház: modern 3 szoba, fürdőszoba, lakható előszoba, mellékhelyiségek, az udvarban egy szobakonyhás lakás, kedvező áron eladó. Noviszád, Generala Petra Bige 32. sz. 4563

Eladó olesón egy családi ház. Pavla Bakitya 14., Noviszád. 4573

Eladó modern stílusú új ebédlő, diófa-furnirozással. Noviszád, Dudarszka u. 76. sz. 4549

KIADÓ

Szoba-konyhás lakás összes mellékhelyiségekkel kiadó. Mornarszka ul. 13. szám alatt. Érdeklődni: Kralja Petra II. ul. 67. 4574

A Lyublyanska kreditna banka helyiségei 1938. évi november 1-től kiadók. Érdeklődők forduljanak felvilágosításért Dr. Adamović ügyvéd irodájához. 4554

KERESLET

Keresetetik bérbe fakereskedésnek alkalmas telep Noviszád területén. — Ajánlatokat »fatelepe« jellegre a szubotici kiadóba. 342

Kerékpáros kifizetőt keresek azonnali belépésre. Noviszád, Kralja Alekszandra 7., Napló. 4555

KERÉKPÁRON LOSONCRÓL VELENCÉBE

Tegnap délután beállított a szerkesztőségünkbe Migra Stefan és Heusch Mária, mindketten a Csehszlovák Turista Klub tagjai, akik érdekes kerékpáros kirándulásra használják fel nyári szabadságukat. Losoncról Noviszádra Salgótarján, Budapest, Szeged és Horgos érintésével érkeztek, innen Zágrebon, Lyublyanán, Trieszten át folytatják utjukat Velencébe, ahonnan majd a Balaton érintésével térnek vissza Losoncra. Az egész utat 5 hét alatt szándékoznak megtenni. A két turista előnyösen különbözik a legtöbb világvándortól, akikhez eddig szerencsénk volt; t. i. utiköltségüket a saját zsebükből és nem levelezőlapok árusításából fedezik.

KUGLI HIREK

A noviszádi Heraklesz összes tagjait és játékosait kérem, hogy ma este feltétlenül jelenjenek meg a Bauer-pályán fontos megbeszélésre. — Fehér elnök.

A noviszádi Gragyanszki összes játékosait kérem, szíveskedjenek holnap, vasárnap délután 4 órára megjelenni a Bauer-pályán a Dulcisz elleni mérkőzésre. — Az elnök.

Ügyes kifizetőt lehetőleg biciklivel felvesz Arborit, Noviszád, Kralja Petra II. ul. 21. sz. 4560

Jómunkás kocsifényező segédet állandó munkára azonnal felvesz Balázs Szteván, Iagirer, Sztáribecsej. 4556

Vennék egy valódi német juhászku tyát, 3—4 hónaposat. Bizony Loti, Noviszád, Zselyeznicska u. 78. 4557

Építéllakást keres Tóth Gyula, Noviszád, Kralja Petra II. 39. 4558

Városi Mozi - Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig
REMARQU háborús regényének amerikai testvérfilmje
Amikor az ágyúk elhallgattak
A világháború reneszánszát megvadult ember tragédiája.
1918-ban hős — 1957-ben gangster
S. W. VAN DYKE, a világhírű rendező mester műve — Főszereplők:
Spencer Tracy, Gladys George, Fr. Tone
Gazdag pótműsor!
Esti előadások a nyári moziban!

Ma, szombaton este **PIROS SZEGFÜ BÁTALAT** rendezek, melyre t. vendégeimet, ismerőseimet és jóbarátaimat tisztelettel meghívom. Tanc reggeli, elsőrendű tamburazenekar közreműködésével. Kifünő italokról gondoskodtam. 4562 **Sovény vendéglős.**

DR. FILIPON CREME
a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vršac. 2474

Állandóan frissen csapolt budapesti **DREHER SÖR** kapható a »Gambrius« sörözőben. A világhírű »**BAK-SÖR**« üvegekben kapható a Lloyd étteremben, Gambrius sörözőben és a Spiller büfében. Képviselő: Anton Schweichler, Noviszád, Kralja Petra II. 100. — Telefon: 31—64. 4433

DIÁKOK, kiket a polgári iskolában vagy a gimnázium alsóbb osztályaiban számtanból pótvizsgára utaltak, jelentkezzenek nálam azonnal, hogy a vizsgára biztos sikerrel előkészítek őket, szerény díjazás mellett. Jelentkezés: L. Musickog 39., Noviszád, délnben 12—1 óráig és este 19—20 óráig. 4503

Az arcórt nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

Reggeli Újság

**Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:**
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Fetelés kiadó: **Andree Dezső**
A kiadóhivatali feladás szerzője: **Blazsek Ferenc**
Preiplate — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Zagreb, 46.692